

**Lilla Karlsö, växt- och djurliv
- artlistor**

utgåva 2001

Anncatrin och Björn Hjernquist
Naturskyddsföreningen

Innehåll	sid
Däggdjur	4
Groddjur	4
Reptiler	4
Fisk	5
Fåglar	6
Ringmaskar	14
Spindlar/kvalster	14
Kräftdjur (gråsuggor/märkräftor)	15
Mångfotingar	15
Insekter	16
hoppstjärtar	16
fjällborstsvansar	16
trollsländor	16
hopprätvingar	16
tvestjärtar	16
djurlöss	16
nätvingar	16
skinnbaggar	17
fjärilar	19
steklar	26
skalbaggar	27
tvåvingar	36
Musslor el. blötdjur	37
Snäckor	38
Sniglar	40
Gallbildningar	41
Svampar	42
Alger	43
Lavar	44
Mossor	49
Kärlväxter	51
Fossil	63
Litteratur	65

Illustration första sidan (pilgrimsfalk i Österberget): Måns Hjernquist

Förord

I denna förteckning redovisas de arter som är kända från Lilla Karlsö. Synpunkter och tillägg till artlistan kan lämnas till undertecknade.

Underlaget beträffande växter och fåglar är främst hämtat från de inventeringar som vi själva gjorde 1973-75 med fortlöpande uppföljningar 1976-1985. Därefter har artlistorna kontinuerligt kompletterats genom eget och övriga personalens arbete.

Flera utomstående personer har dessutom bidragit eller svarat för artbestämningar bl a:
Ingemar Ahle´n (1980), fladdermöss (med ultraljudsdetektor),
Carl-Cedric Coulianos, (1982) skinn-baggar, skalbaggar, galler och snäckor, Gunnar Sjödin, (1989 och 1991) skalbaggar, skinnbaggar och myror,
Nils Linnman (publicerat 1965, 1982, 1983) skalbaggar,
Håkan Elmquist (1982, 1989) fjärilar,
Jan Å Jonasson (1990, 1991) småfjärilar,
L Norén (1989) steklar utom myror,
Hellberg (1989) fjärilar,
H Bartsch (1989), tvåvingar,
Ted von Proschwitz (1993), snäckor
Stellan Sunhede (1980-talet) svampar,
Per Johansson m fl (1996), lavar
Herman Persson (1944) mossor.

Uppgiftslämnare och fynddatum anges endast undantagsvis i förteckningen.

Frekvens:

a allmänt förekommande
ta tämligen allmänt förekommande
ma mindre allmän
fl flerstädes förekommande
e enstaka förekomster
re regelbundet förekommande (oftast om fåglar)
t tillfälligt förekommande
h häckande (om fåglar)

Stockholm i december 2001
NATURSKYDDFÖRENINGEN

Anncatrin och Björn Hjernquist

Snoder, Sproge
620 20 KLINTEHAMN
telefon och fax 0498-48 52 48
E-post: 0498485248@telia.com

DÄGGDJUR

Vattenfladdermus, <i>Myotis daubentonii</i> Mustaschfladdermus, <i>M. mystacinus</i> Nordisk fladdermus, <i>Eptesicus nilssoni</i> Stor fladdermus, <i>Nyctalus noctula</i>	a. riklig förekomst e e, den art som oftast ses flygande e. troligen stationär men fåtalig
Skogshare, <i>Lepus timidus</i>	till Lillön vinter 1942/43 därefter allmän, vissa år 600 djur, stammen kraschade 1977, sista obs 1982
Knubbsäl, <i>Phoca vitulina</i> Gråsäl, <i>Halichoerus grypus</i>	t. 1984 t. 1973, 1981-82, 1987, 1988. 2000 en mindre koloni på Suderslätt med ca 13 djur varav 2 årsungar.
Vikare, <i>Phoca hispida bothnica</i>	t. 1983 1 dött ex
Räv, <i>Vulpes vulpes</i>	t. 1942 och 1986/87
Får, <i>Ovis domesticus</i> Get, <i>Capra domesticus</i> Rådjur, <i>Capreolus capreolus</i> Häst, <i>Equus domesticus</i> Tamgris Råtta, mus	Hornlösa 1953, enbart behornade gutefår från maj 1954 Fynd av skelettdelar vid två tillfällen döda ilandflutna fynd av skelettdelar delar i spybollar från trutar delar i spybollar från trutar och berguvs spyboll 2001

GRODDJUR

Vanlig padda, <i>Bufo bufo</i>	Oregelbundet. 1973-1984 tillfälligt. 1985-86 rikligt och yngel i Myren. 1987 relativt många, men färre än föregående år, ej yngel i Myren. 1988 enstaka. 1989 ej ynglande, men flera stora i Rävåsen.
Mindrevattensalamander, <i>Triturus vulgaris</i>	e. 1:a obs 1983 1 ex i Suderrasbrant 1985: 1 ex i Helveteshålet, 1986 och 1 ex 1992 i S-rasbr.

REPTILER

Snok, <i>Natrix natrix</i>	a. helsvarta och normaltecknade. Under perioden 1982-1991 har 57 djur individ registrerats. Med stöd av den s.k. "fångst / återfångst - metoden" har vi beräknat att det 1991 fanns 450 snokar på Lilla Karlsö. Intrycket är att snokarna minskat i antal under 1990-talet. Flera observationer har visat att trutarna inte bryr sig om snokarna. Snokar kan t.ex. ligga långa tider i trutkolonierna i rasbranterna och sola, strax intill trutarna. Under 2001 observerade och filmade dock Måns en ungrut som fångade och svalde en stor snok.
Huggorm har aldrig observerats på Lilla Karlsö. Huggorm är relativt ovanligt på övriga Gotland sannolikt på grund av att den normala huvudfödan sork saknas på Gotland.	

FISK

Fiskarna vid Lilla Karlsö är dåligt undersökta men förekommer sannolikt som på andra lokaler i Östersjön. Under 1970 - 1980-talen förekom rikligt med torsk. Under 1990-talet har det varit mycket dåligt med tillgången. Även om det fiskas en hel del strömming vid kusten öster om Lilla Karlsö har sannolikt förekomsten av strömming och skarpsill varit betydligt sämre under 1990-talet jämfört med hela perioden 1950-1990 om man ska döma av fåglarnas fiske. När skarpsill/strömming går i stim vid Lillön försöker alkfåglarna fånga dem. Det upptäcktes snabbt av trutarna som på "labbmaner" stal alkornas fångster och det uppstod stora moln av fåglar på olika platser s.k. "sillsexor". Detta var tidigare mycket vanligt och hände många gånger om dagen. Under 1990-talet har det helt upphört eller förekommit mycket sparsamt. En tendens till ökning de senaste åren.

Uppgifterna härör från säkra observationer och provfiske vid två tillfällen.

Torsk, <i>Gadus morhua</i>	
Rödspotta, <i>Pleuronectes platessa</i>	stranden vid undersökning 1990 - 18 cm
Skrubbskädda, <i>Platichthys flesus</i>	
Piggvar, <i>Psetta maxima</i>	
Sandskädda, <i>Limanda limanda</i>	
Rötsimpa, <i>Myoxocephalus scorpius</i>	
Hornsimpa, <i>M. quadricornis</i>	
Oxsimpa, <i>Taurulus bubalis</i>	stranden vid undersökning 1990 - 9,5 cm
Sandstubb, <i>Pomatoschistus minutus</i>	stranden vid undersökning 1990
Storspigg, <i>Gasterosteus aculeatus</i>	Vanlig vid bryggan.
Småspigg, <i>Pungitius pungitius</i>	Vanlig vid bryggan.
Tångspigg, <i>Spinachia spinachia</i>	stranden vid undersökning 1990
Näbbgädda, <i>Belone belone</i>	
Tånglake, <i>Zoarces viviparus</i>	Vanlig längs stränderna. stranden vid undersökning 1990
Tobis, <i>Ammodytes tobianus</i>	Vanlig längs stränderna
Tobiskung, <i>Hyperoplus lanceolatus</i>	stranden vid undersökning 1990 - 22 cm
Tejstefisk, <i>Pholis gunellus</i>	stranden vid undersökning 1990
Id, <i>Leuciscus idus</i>	Vanlig vid bryggan.
Mört, <i>Rutilus rutilus</i>	
Strömming, <i>Clupea harengus</i>	Rel vanligt fynd i skarv och alkkolonierna, stranden vid undersökning 1990 25 cm
Skarpsill, <i>Sprattus sprattus</i>	Mkt vanligt fynd i skarv och alkkolonierna
Ål, <i>Anguilla anguilla</i>	I juni 1997 sågs tre ålar leka i vattenbrynet vid bryggan under någon timmes tid.
Abborre, <i>Perca fluviatilis</i>	stranden vid undersökning 1990 - 23 cm, fl döda ex i skarvkolonin 1999
Havsöring, <i>Salmon trutta trutta</i>	
Lax, <i>Salmon salar</i>	
Sik, <i>Coregonus sp.</i>	
Mindre havsnål, <i>Nerophis ophidion</i>	
Tångsnälla, <i>Syngnathus typhle</i>	

FÅGLAR

Totalt har 220 fågelarter observerats, varav 57 arter häckar regelbundet och ytterligare 16 arter har häckat oregelbundet eller endast tillfälligt.

(OBS att artlistan upptar arter och frekvensuppgifter (tillfälligt = 1-3 observationer per år eller färre fynd, regelbundet = övriga.) bygger på uppgifter från tillsynspersonalen. Stora delar av året är ön obemannad och även under bemannad tid är inte fågelkontrollerna heltäckande.

Lommar Gaviiformes

Storlom, *Gavia arctica*

re.

Smålom, *G. stellata*

re.

Vitnåbbad islom, *G.*

re. t.ex. 25/9 1999, 25/3, 29/4, 18/9 2000,

Doppingar Podicipediformes

Skäggdopping, *Podiceps cristatus*

re. t.ex 30/6 1999 1 ex

Gråhakedopping, *P. grisegna*

t passerar troligen regelb. 7 ex april 1998, fl ex april 2000,

Svarthakedopping, *P. auritus*

re. t.ex. 2 ex 1/5 1999

Smådopping, *Tachybaptus ruficollis*

t. 15 maj 1981, 24 maj 2002 i myren.

Svarthalsad dopping, *P. nigricollis*

1 ex 1/5 1999 (Måns)

Pelikanfåglar Pelicaniformes

Storskarv, *Phalacrocorax carbo*

h. a. Övervintrar med flera hundra individer. Tidigare e. under sommaren. Högsta notering före 1988 var 26/2 1973: 500 ex. Från 1988 talrik även sommartid. och vintertid ca 1000 ex Från 1992 häckande (*sinensis*); 1998ca 2100 par.

Storkfåglar Ciconiiformes

Häger, *Ardea cinerea*

re.

Andfåglar Anseriformes

Knölsvan, *Cygnus olor*

h. 1980-talet: 1 par, 1998: 7 par. 1999:10p

Mindre sångsvan, *C. bewickii*

t, passerar troligen regelb.

Sångsvan, *C. cygnus*

re.

Sädgås, *Anser fabalis*

re.

Fjällgås, *A. erythropus*

t. 22/5 2000, ringmärkt 7 maj 2001

Bläsgås, *A. albifrons*

t.

Grågås, *A. anser*

re. h. Från juli dagl. flockar på 5-20 fåglar.

Kanadagås, *Branta canadensis*

t. från 90-t re.

Vitkindad gås, *B. leucopsis*

re. h: 1:a häckning 1997 /98 2 par, 99:0, 2000: 1p. Från 1998 tusentals rastande på våren.

Prutgås, *B. bernicla*

re.

Rostand, *Tadorna ferruginea*

24 juli 2001- en hona.

Gravand, *T. tadorna*

h. r.

Bläsand, *Anas penelope*

re.

Snatterand, *A. strepera*

re. h. I myren: 2 p 1980-1982, 1 p: 1984, 1986. 1999, 2 p 2000 o 2001, Ovanlig och ej häckande före slutet av 70-talet

Kricka, *A. crecca*

re. häckar regelbundet under 1990-talet med minst 1 par i myren

Gräsand, *A. platyrhynchos*

re. h.: Myren, klipphyllor, rasbr. Flockar på flera hundra fåglar rastar under våren och hösten

Stjärtand, *A. acuta*

t. h. 2p i myren 1999-2001

Årta, *A. querquedula*

t, h regelb i myren från 1981. 1 par 2001

Skedand, *A. clypeata*

h. regelb. i Myren. Före mitten av 1990-t 1-3 par därefter ökande. 7 par 2001.

Brunand, *Aythya ferina*

t. t ex 29/6 1977, vissa år rastande i myren under våren

Vigg, *A. fuligula*

re. h. årl. något par i Myren, 4 par 1997, 1999:5p, rastande sällan större flock.

Bergand, *A. marila*

t.

Ejder, *Somateria mollissima*

h. Ökat ;ca300p 1973 -ca 1000p 1990.

Alförrädare, <i>Polysticta stelleri</i>	t. 1 ad hona 3/1 2002
Alfågel, <i>Clangula hyemalis</i>	re. vinterhalvåret. Tillfäll. även sommaren 1973, 1974, 2 ex juli 1999, 1 ex juli 2000.
Sjöorre, <i>Melanitta nigra</i>	re. 1988 flera ex i juli.
Svärta, <i>M.fusca</i>	h. Ökat från slutet av 70-t. 90-t ca 100p
Knipa, <i>Bucephala clangula</i>	t.h. vanlig under vintern övr ovanlig. 1 ex juli 1999. 1:a häckning 2002 i träd i Rävåsen.
Småskrake, <i>Mergus serrator</i>	h. håligheter, rasbranter och Ö-berget. Ökat under 1980-talet
Storskrake, <i>M.merganser</i>	h. håligheter i rasbr. och träd.

Rovfåglar Accipitriformes

Bivråk, <i>Pernis apivorus</i>	re.
Glada, <i>Milvus milvus</i>	t. 1988, 27 juli 1997, 6 sept 2001
Brun glada, <i>M. migrans</i>	t. 13 aug 1997, 30 maj 2001,
Havsörn, <i>Haliaeetus albicilla</i>	t. 1995-98, Från 99 regelbundet. Våren 2000 ett par
Brun kärrhök, <i>Circus aeruginosus</i>	t. 1990-t re.
Blå kärrhök, <i>C. cyaneus</i>	re.
Ängshök, <i>Circus pygargus</i>	t. 2000: 6 observationer
Duvhök, <i>Accipiter gentilis</i>	re. Under tiden med harar dagligen, nu mindre ofta.
Sparvhök, <i>A. nisus</i>	re.
Ormvråk, <i>Buteo buteo</i>	re.
Fjällvråk, <i>B. lagopus</i>	re.
Kungsörn, <i>Aquila chrysaetos</i>	re. Från 1997 - vår och höst dagligen. Våren 2000 ett par.
Större skrikörn, <i>A. clanga</i>	sträckte mot SV den 22 maj 2001
Fiskgjuse, <i>Pandion haliaetus</i>	t. På 1990-talet regelbundet
Tornfalk, <i>Falco tinnunculus</i>	re. Senast häckande 1968.
Eleonorafalk, <i>F. eleonora</i>	t. 2 ex juli/augusti 1983 (1:a obs i Sv.)
Aftonfalk, <i>F. vespertinus</i>	t.
Stenfalk, <i>F. columbarius</i>	re.
Lärkfalk, <i>F. subbuteo</i>	re.
Jaktfalk, <i>F. rusticolus</i>	t.
Pilgrimsfalk, <i>F. peregrinus</i>	re. h. Häckade fram till 1951 /53 nära Helvetes hålet) även 1960. Åter häckande från 1990.

Tranfåglar Gruiformes

Rörhöna, <i>Gallinula chloropus</i>	t. h:1975, från 1985 regelbundet h 2 par
Sothöna, <i>Fulica atra</i>	h Myren. 1975, årligen 1 par från 1985. 1997 troligen 3 par.
Vattenrall, <i>Rallus aquaticus</i>	t. häckande i myren 1997, 1998
Trana, <i>Grus grus</i>	Före 90-talet: t. numer re.

Vadarfåglar, måsfåglar och alkor Charadriiformes

Fam Strandskator Haematopodidae

Strandskata, <i>Haematopus ostralegus</i>	h. ca 20 par
---	--------------

Fam Stytlöpare och skärfläckor Recurvirostridae

Skärfläcka, <i>Recurvirostra avosetta</i>	t. osäker häckning på 1990-talet
---	----------------------------------

Fam Småvadare, beckasiner, spovar, storsnäppor Scolopacidae

Mindre strandpipare, <i>Charadrius dubius</i>	t.
Större strandpipare, <i>C. hiaticula</i>	h. ca 10 par
Fjällpipare, <i>Charadrius morinellus</i>	t, 1:a observation 4 ex 31/8 1998, 2 ex sept 2001,

Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*
 Kustpipare, *Squatarola squatarola*
 Tofsvipa, *Vanellus vanellus*

Småsnäppa, *Calidris minuta*
 Mosnäppa, *C. temminckii*
 Spovsnäppa, *C. ferrugineus*
 Skärnsnäppa, *C. maritima*
 Sandlöpare, *Calidris alba*
 Kustsnäppa,
 Kärrsnäppa,
 sydlig ras, *C. alpina schinzii*
 nordlig ras, *C. alpina alpina*
 Enkelbeckasin, *Gallinago gallinago*
 Morkulla, *Scolopax rusticola*
 Myrspov, *Limosa lapponica*
 Rödspov, *L. limosa*
 Småspov, *Numenius phaeopus*
 Storspov, *N. arquata*
 Svartsnäppa, *Tringa erythropus*
 Rödbena, *T. totanus*
 Gluttsnäppa, *T. nebularia*
 Skogssnäppa, *T. ochropus*
 Grönbena, *T. glareola*
 Drillsnäppa, *T. stagnatilis*
 Brushane, *Philomachus pugnax*
 Roskarl, *Arenaria interpres*
 Smalnäbbad simsnäppa, *Phalaropus lobatus*

re.
 re. Maj 1999 10 ex
 h. Minskade på 80-talet från ca 15 p till ca 5 p. Därefter ökande 1998 26 par.
 t. rastande
 t. rastande
 t. rastande
 re. under vintern (30-50 ex)
 re. rastande
 re. rastande
 t. (h. 1988, platån).
 re.
 re. t häckande
 re.
 t. (t ex aug 1978)
 t.
 re.
 h. På 90-talet häckande; 1997: 4 par.
 t.
 h. 10-15 par ökat under 90-t, 1999: 27p
 re.
 re.
 re.
 re. Stationär under sommaren från början av 1980-talet.
 re. Spel i myren 2000 annars ovanligt
 h. ca 10 par
 t. (t ex aug 1977, 31 maj 1998)

Fam Labbar Stercorariidae

Labbar, *Stercorarius parasiticus* t. men vanligare under 1980-talet

Fam Måsar Laridae

Dvärgmåsar, *Larus minutus*
 Skratmåsar, *L. ridibundus*

Fiskmåsar, *L. canus*
 Silltrut; *L. fuscus*

- silltrut rasen *graellsii*
 Gråtrut, *L. argentatus*

t. t ex juni 1989, maj 1979
 h. Myren 700 - 1100 par. Antalet beror på vattenståndet. Högt medför få tuvor och få boplatser .
 h. 1998: 30 par.
 h. 2 kolonier på platån, övr. spridda platån och N- och S-slätt. Minskat: 1970-t:90-140p, 1980-t:40p, Under 1990-t ökar igen. Ungöverlevnaden ofta låg pga dåligt väder vid kläckningen av juni. 1980 häckande fågel med grå översida (=korsning gråtrut x silltrut).
 t. t.ex. 9 sept 2000 och maj 2001
 h. ca 2000 p Gotlands största koloni.

Gråtrut på bryggan.

Kaspisk trut, *L. cachinnans*

ungfåglar sågs vid tre tillfällen 2001. Arten häckar kring Kaspiska havet, men har expanderat på senare tid.

Medelhavstrut, *L. michahellis*

en årsung i dålig kondition sågs och hittades senare död på ön 2001. Arten har sin utbredning i Sydeuropa. Både kaspisk- och medelhavstrut har tidigare betraktats som raser av gråtrut.

Vittrut, *L. hyperboreus*

t. ovanlig obs i aug 1997 av en adult fågel! Vanligast är ju ungfåglar under vintern.

Havstrut, *L. marinus*

h. Under 1970-1980-talen ca 40 par. 1999: 48p. 2000: 51 p

Fam Tärnor Sternidae

Skräntärna, *Sterna caspia*

re.

Kentsk tärna, *S. sandvicensis*

t. Misstänkt häckning 1989. 1:a häckning 1996 med 54 par, 6 par 1997.

Kentska tärnor häckade bland skratmåsarna sydost om Myren 1996.

Fisktärna, *S. hirundo*

h. Årligen häckande med något enstaka par.

Silvertärna, *S. paradisea*

h. 5-30 par kring Myren. Häckningsresultatet för alla tärnor beror i hög grad på vädret. Under flera år, när det har regnat hårt vid kläckningen i mitten av juni, har resultatet blivit noll

Småtärna, *S. albifrons*

h. V Myren. 1:a ett par 1981. 80-t ca 20 p, 90-talet minskande antal; 1997: 3 par, 1998: 5 par.

Svarttärna, *Chlidonia niger*

1:a observationen 1 ex i juli 1997

Sillgrisslor.

Fam Alkor Alcidae

Sillgrissla, <i>Uria aalge</i>	h. Ö-berget och i V-berget - >1000 par.
Spetsbergsgrißla, <i>U. lomvia</i>	t. 1 ex 82-04 (Kyrk). 1 ex 92-07 (Måns). 1 ex 21-22/5 2000(Måns)
Tordmule, <i>Alca torda</i>	h. Ö-berget och i V-berget - >1000 par.
Tobisgrissla, <i>Ceppus grylle</i>	h. ca 20 par
Lunnefågel, <i>Fratercula arctica</i>	Fynd av kranium 1964
Duvor Columbiformes	
Tamduva, <i>Columba livia</i> var <i>domestica</i>)	re. ofta brevduvor
Skogsduva, <i>C. oenas</i>	h. ca 80 par
Ringduva, <i>C. palumbus</i>	re.
Turkduva, <i>Streptopelia decaocto</i>	t.
Turturduva, <i>S. turtur</i>	t. 1 ex. 10/6, 19/6 1991, 1 ex. 1998
Gökar Cuculiformes	
Gök, <i>Cuculus canorus</i>	re. h. Ungar kläcktes på ön 87-89.
Ugglor Strigiformes	
Kattuggla, <i>Strix aluco</i>	t.
Hornuggla, <i>Asio otus</i>	re.
Jorduggla, <i>A. f. lammeus</i>	t. 1976 även sommardid.
(Berguv, <i>Bubo bubo</i>)	2001 fynd av spyboll från vårvinterbesök
Nattskärror Caprimulgiformes	
Nattskärra, <i>Caprimulgus europaeus</i>	t.
Seglare Apodiformes	
Tornseglare (Tornsvala), <i>Apus apus</i>	h. klipphål i branterna
Blåkråkfåglar Coraciiformes	
Blåkråka, <i>Coracias garrulus</i>	1976 fynd av dött ex.
Härfågel, <i>Upupa epops</i>	t. 1 ex. 2 aug 1992, 24-25 april 1995, 1 ex. 28/4-6/5 1998,
Hackspettar Piciformes	
Göktyta, <i>Jynx torquilla</i>	re.
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	t. (t ex aug 1979)
Större hackspett, <i>Dendrocopos major</i>	re. flera ex sommaren 1997, 1 ex 22/7 2002
Tättingar Passeriformes	
Fam Lärkor Alaudidae	
Sånglärka, <i>Alauda arvensis</i>	h. r.
Berglärka, <i>Eremophila alpestris</i>	t. 1975, 1976
Fam Svalor Hirundinidae	
Backsvala, <i>Riparia riparia</i>	re.
Ladusvala, <i>Hirundo rustica</i>	re. h 1:a konstaterad h 1997; 14 par
Hussvala, <i>Delichon urbica</i>	h. i klippbranterna
Fam Piplärkor och ärlor Motacillidae	
Trädpiplärka, <i>Anthus trivialis</i>	t.
Ängspiplärka, <i>A. pratensis</i>	re.
Rödstrupig pipplärka, <i>A. cervinus</i>	re. aug-sept 1988, 12/9 1999, 27/9 2000
Större pipplärka, <i>Anthus novaeseelandiae</i>	t. 1 ex 28/9 1998 kl 09.20 Måns Hjernquist
Skärpiplärka, <i>A. spinoletta</i>	h. ca 80 par
Gulärta, <i>Motacilla flava</i>	re.
Sädesärta, <i>M. alba</i>	h. re.
Hedpiplärka, <i>A. rubescens</i>	25 maj 2001, Mkt sälls. gäst i Europa.
Fam Törnskator Laniidae	
Törnskata, <i>Lanius collurio</i>	re. tillf h.

Varfågel, <i>L.exucubitor</i>	t.
Fam Gyllingar Oriolidae Sommargylling, <i>Oriolus oriolus</i>	t. 1980 1 dött ex.
Fam Starar Sturnidae Stare, <i>Sturnus vulgaris</i>	h. ca 40-80 par
Fam Sidensvansar Bombycillidae Sidensvans, <i>Bombycilla garrulus</i>	re. under vintern, 1 ex 25 april 1995
Fam Kråkfåglar Corvidae Nötskrika, <i>Garrulus glandarius</i> Skata, <i>Pica pica</i> Kaja, <i>Corvus monedula</i> Råka, <i>C. Frugileus</i>	t. t. (t ex april 1978) re. Häckade årl. ca 1p till 1976, 2001 -1 par. re. under vintern. Ofta flera döda efter vintern. Under okt-nov och mars-april sträcker stora mängder östliga råkor förbi. h. 1970-80-talen enstaka par. 1997: 12 par, 1998: 14 par. t. 1 ex 8/5, 23/5 2000
Kråka, <i>C.c. cornix</i> - rasen svart kråka, <i>C.c.corone</i> Korp, <i>C. corax</i>	re. h. årligen med ett par. Från 1992 när pilgrimsfalk började häcka har korpen inte häckat.
Fam Strömstarar Cinclidae Strömstare, <i>Cinclus cinclus</i>	t.
Fam Gärdsmygar Troglodytidae Gärdsmyg, <i>Troglodytes troglodytes</i>	re.
Fam Järnsparvar Prunellidae Järnsparv, <i>Prunella modularis</i>	re.
Fam Sångare Sylviidae Gräshoppsångare, <i>Locustella naevia</i> Sävsångare, <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> Rörsångare, <i>A. scirpaceus</i> Kärrsångare, <i>A. palustris</i> Härmsångare, <i>Hippolais icterina</i> Höksångare, <i>Sylvia nisoria</i> Ärtsångare, <i>S. curruca</i> Törnsångare, <i>S. communis</i> Trädgårdssångare, <i>S. borin</i> Svarthätta, <i>S. atricapilla</i> Lundsångare, <i>Phylloscopus trochiloides</i> Grönsångare, <i>P. sibilatrix</i> Gransångare, <i>P. collybita</i>	t. (11 maj 1981) t. t. t. h. från 1981- med 1-3 par t. tillf h. h. från 1981- med 1-3 par h. från 1981- med 1-3 par h. re. t. re. re. 1 ex ringmärktes vid Sundre 3/6 1990 o kontrollerades på Lilla Karlsö 20 juni - ingen snabbflytt direkt ! h. re. re. t. 1 ex läte 9/9 2000
Lövsångare, <i>P. trochilus</i> Kungsfågel, <i>Regulus regulus</i> Brandkronad kungsfågel, <i>R. Ignicapillus</i>	h. re. re. t. 1 ex läte 9/9 2000
Fam Flugsnappare Muscipidae Grå flugsnappare, <i>Muscicapa striata</i> Mindre flugsnappare, <i>Ficedula parva</i> Halsbandsflugsnapp, <i>Ficedula albicollis</i> Svartvit flugsnappare, <i>F. hypoleuca</i>	re. häckade första gången 1998 t. våren 1975 10 ex, 29(1997, re. re.
Fam Trastliknande fåglar Turdidae Rödhake, <i>Erithacus rubecula</i> Näktergal, <i>Luscinia luscinia</i>	re. re.

Blåhake, <i>L. svecica</i>	t. ras-vitstjärnig blåhake 8 maj2001,
Rödstjärt, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	re.
Svart rödstjärt, <i>Phoenicurus ochrurus</i>	t. t.ex 14-24 april 1995
Buskskvätta, <i>Saxicola rubetra</i>	r.
Stenskvätta, <i>Oenanthe oenanthe</i>	h. re.
Ringtrast, <i>Turdus torquatus</i>	t.
Koltrast, <i>T. merula</i>	h. flera par. Tillfälligt utgången 1984-87. 1997/98: 5 par.
Björktrast, <i>T. pilaris</i>	h. 1:a häckning 1993- 1 par.
Taltrast, <i>T. philomelos</i>	re.
Rödvingetrast, <i>T. iliacus</i>	re.
Dubbeltrast, <i>T. viscivorus</i>	re.
Fam Mesar Paridae	
Talltita, <i>Parus montanus</i>	t. 1962. (En tidigare obs på Gotl 1941)
Svartmes, <i>P. ater</i>	t.
Blåmes, <i>P. caeruleus</i>	re. 2001 häckade 1 par
Talgoxe, <i>P. major</i>	re. h.
Stjärtmes, <i>Aegithalos caudatus</i>	t. rikligt 27/9 2000
Fam Trädkrypare Certhiidae	
Trädkrypare, <i>Certhia familiaris</i>	t.
Fam Sparvfinkar Passeridae	
Gråsparv, <i>Passer domesticus</i>	t.
Pilfink, <i>P. montanus</i>	t.20 /4 1962, 22/2 1981:2ex
Fam Finkfåglar Fringillidae	
Bofink, <i>Fringilla coelebs</i>	re. h.
Bergfink, <i>F. montifringilla</i>	re.
Grönfink, <i>Carduelis chloris</i>	re.
Steglits, <i>C. arduelis</i>	tidigare t. 90-talet r. på hösten
Grönsiska, <i>C. spinus</i>	re.
Hämpling, <i>Acanthis cannabina</i>	re. häckande t.ex. 1997, 2p 1998, 2p 1999,
Vinterhämpling, <i>A. flavirostris</i>	t. 2 ex 22/2 11, 1ex 5/9 1988, 2 ex 27/9 2000, fl 20/4 2002,
Gulhämpling, <i>Serinus serinus</i>	t. 1 ex 8/5 2000
Gräsiska, <i>A. flammea</i>	t.
Mindre korsnäbb, <i>Loxia curvirostra</i>	t. 1985 flockar på sommaren, 1 ex 22 juni 1990. Flera hundra 1/5 2002, mindre flockar 16/6 och 24-31/7 2002.
Rosenfink, <i>Carpodacus erythrinus</i>	re. trolig häckning 1996,
Domherre, <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	re.
Fam Fältsparvar Emberizidae	
Snösparv, <i>Plectrophenax nivalis</i>	r. flockar under vintern
Lappsparv, <i>Calcarius lapponicus</i>	t. 12 maj 1962, 4/9 1988, 14/9 1999, 2 ex 1/9 2000
Gulsparv, <i>Emberiza citrinella</i>	h. 1:a häckning 1994- 1 par, därefter årl. 1998: 3 par.
Ortolansparv, <i>E. hortulana</i>	re.
Videsparv, <i>E. rustica</i>	t. 25 april 1973
Dvärgsparv, <i>E. pusilla</i>	t. 20 april 1973
Sävparv, <i>E. schoeniclus</i>	re.

Sammanställning fåglar:

Grupp	Antal arter	tillf. häck.	regelb häck.
Lommar	3	0	0
Doppingar	5	0	0
Skarvar	1	0	1
Hägrar	1	0	0
Änder	30	1	14
Rovfåglar	21	1	1
Rallar/Tranor	4	1	2
Vadare	30	3	7
Måsar/Tärnor/Labb	16	1	8
Alkor	5	0	3
Duvor	5	0	1
Gök	1	0	1
Ugglor	4	0	0
Nattskärror	1	0	0
Seglare	1	0	1
Blåkråkfåglar	2	0	0
Hackspettar	3	0	0
Tättingar	87	9	18
Summa	220	16	57

RINGMASKAR Annelider

IGLAR

Obest igel

på död skrattnås i Myren juni 1999

HAVSBORSTMASKAR

Havsborstmask, *Nereis diversicolor*

stranden vid undersökning 1990

LEDDJUR Arthropoder

Följande grupper finns med:

- Spindeldjur, Arachnida
- Kräftdjur, Crustacea
- Mångfotingar, Myriapoda
- Insekter, Insecta

SPINDELDJUR (spindlar och kvalster)

SPINDLAR

Bristfälligt undersökt.

Fam Hoppspindlar Salticidae

Aelurillus v-insignitus

?

Fam Plattbukspindlar Gnaphosidae

Gnaphosa lucifuga

a. u sten på S-slätt o i rasbrant

Fam Trattspindlar Agelenidae

Labyrintspindel, *Agelena labyrinthica*

a. på S-slätt (marktäckande nät)

Fam Hjulspindlar Araeneidae

Araneus umbraticus

a. dominerar på berg och hus

Korsspindel, *A. diadematus*

a.

Grottspindel, *Meta menardi*

fl. i grottor

KVALSTER

Fästing, *Ixodes ricinus*

a.

? art

a. på stränder, röd

? art

på alkfåglarnas fötter

Fästingar på fötterna på alkfåglar är ganska vanligt, här unge av tordmule.

KRÄFTDJUR (gråsuggor och märkräftor)

GRÅSUGGOR Isopoda

Armadillidium vulgare	a.
A. opacum	6 ex 1988 vid trappan
Oniscus asellus	a.
Källargråsugga, Porsellio scaber	a.
P. pictus	a.
P. montanus	a.

MÄRLKRÄFTOR Amphipoda

Tångloppa, Orchestia gammarellus	a. stranden vid undersökning 1990
Tånglus, Idothea baltica	stranden vid undersökning 1990
Liten pungräka, Neomysis vulgaris	stranden vid undersökning 1990

MÅNGFOTINGAR Myriapoda (enkelfotingar och dubbelfotingar)

Enkelfotingar Chilopoda

Lithobius crassipes	Trappan 1988, östlig form
Brun stenkryppare, Lithobius forficatus	a.
Geophilus flavus /Necrophloeophagus longicornis	a.

Dubbelfotingar Diplopoda

Fam Julidae

Cylindroiulus punctatus	4 ex 1988 under bark
Schizophyllum sabulosum	a.
Julius sp	a.

Fam Blaniulidae

Proteroiulus fuscus	5 ex 1988 under bark
---------------------	----------------------

Fam Penselfotingar Polyxenidae

Penselfoting, (Polyxenus lagurus)	1 ex under sten i Västerberget 1988
-----------------------------------	-------------------------------------

INSEKTER

Följande grupper finns med:

- Hoppstjärtar
- Fjällborstsvansar
- Trollsländor
- Hopprätvingar
- Tvestjärtar
- Djurlöss
- Nätvingar
- Skinnbaggar
- Fjärilar
- Steklar
- Skalbaggar
- Tvåvingar

Hoppstjärtar

? arter

massförekomst på klappersten

Fjällborstsvansar

Silverfisk, *Lepisma saccharina*
Klipphoppare, *Petrobius brevistylis*
Dilta hibernica

e. Inomhus
a. på berg i Västerberget
fl. i Rävången

Trollsländor

"Glanstrollslända" *Somatochlora flavomaculata*
Fyrfläckig t. *Libellula quadrimaculata*

e. 1 ex 12/6 1992 (Thomas Strid)
t. Flera ex den 25 maj 1986

Hopprätvingar

Den grå vårtbitaren och gräshoppan *Chorthippus brunneus* är de vanligaste hopprätvingarna på Lilla Karlsö.

Buskvårtbitare, *Pholidoptera griseoptera*
Grön vårtbitare, *Tettigonia viridissima*
Stor vårtbitare, *Decticus verrucivorus*
Grå vårtbitare, *Platycleis denticulata*
Backgräshoppa, *Chorthippus brunneus*
Klubbprötsgräsh., *Myrmeleotettix maculatus*
Omocestus viridulus

a.
a.
e. platån, 1:a obs nasken 86.
a. Beräkning 1993 att det finns fler än 1000 djur på Lilla Karlsö.
a. låg veg. dock ej torraste partier
e. S-slåtts torrmarker 86
ta. låg veg. dock ej torraste partierna

Tvestjärtar

? art/er

a. 4 arter finns i Sverige vanligast i landet är *Forficula auricularia*

Djurlöss

Färlus, *Linognathus* sp

e.

Nätvingar

Guldögonslända, *Chrysopa carnea*

ta. Ses oftast inomhus

Skinbagg

Listan upptar 58 arter.

Fam Fältrovstinkflyn Nabidae

Nabis myrmecoides

a.

Fam Ängstinkflyn Miridae

Lygus rugulipennis

ta. polyfag på örter, öppen mark

Calocoris norvegicus

lever på örter på öppen mark (1991 GS)

Polymerus unifasciatus

a. på gulmåra,

P. vulneraria

a.

Plagiognathus chrysanthemi

a.

P. arbustorum

a.

Charagochilus gyllenhalii

mårer, (1989 GS)

Capsus ater

på högväxt gräs, (1989 GS)

Trigonotylus ruficornis

på gräs, öppen mark, (1989 GS)

Teratocoris paludum

på starr o gräs, Myren 1946 (Linnman)

Leptopterna ferrugata

a. på gräs, torr mark

Halticus apterus

på ärtväxter o mårer (1989 GS)

Halodapus rufescens

marklevande, torr hed, (1982 C)

Amblytulus nasutus

a. gräs, torr mark

Psallus lepidus

på ask, delvis rovdjur, (1989 GS)

P. perrisi

a. på ek, delvis rovdjur

Plagiognathus albipennis

a. på malört

P. arbustorum

a. örter gärna nässlor, delvis rovdjur

P. chrysanthemi

a. örter, torr solig mark, delvis rovdjur

Chlamdatus pullus

ta. under låga örter gärna ärtväxter på torr solig mark

Fam Näbbstinkflyn Anthocoridae

Anthocoris simulans

rovdjur, lever på ask, 1991 stranden (GS)

Orius niger

rovdjur, på örter, 1989 (GS)

O. vicinus

rovdjur, örter o buskar, 91 stranden (GS)

O. horvathi

? enl GS 1991

Dufouriellus ater

rovdjur på barkb., stövsl. mm, u bark fr torra lövträd, mkt sällsynt
(8 fynd, i Sv. senast 1948)

Fam Fältrovstinkflyn, Nabidae

Nabis brevis

rovdjur, främst stritar, på örter, ej tidigare känd från Gotl., 1991 (GS)

N. flavomarginatus

rovdjur, stritar, veg frisk mark, 89 (GS)

Aptus mirmicoides

a. rovdjur på småinsekter, ört, torr mark

Fam Rovstinkflyn, Reduviidae

Coranus subapterus

a. rovdjur på småinsekter, torr hed

Fam Nätstinkflyn Tingidae

Dictyonota tricornis

1934, 1943 (Lohmander)

Acalypta parvula

a. torr mark bland örter o moss

Derephysia foliacea

ta. på mark u låga örter o rosettblad

Kalama tricornis

ta. torr mark, örter, moss

Tingis cardui

fl. korgar av vägtistel

Fam Styltskinbagg Berytidae

Berytinus crassipes

arv-arter (?), 1991 strand vid brygga(GS)

B. montivagus

torr mark, 1934 (Lohmander)

Fam Fröstinkflyn Lygaeidae

Riddarskinnbagge (<i>Lygaeus equestris</i>)	a. tulkört vuxna suger även andra arter Mkt vanlig 1960-80-talen. Under 1990-t relativt ovanlig. Riklig igen 1997. 1934 (Linnman)
<i>Megalonotus chiragra</i>	ta. suger torra nedfallna frön
<i>M. sabulicola</i>	ta. suger torra nedfallna frön
<i>M. praetextatus</i>	2 ex 1934 (Lohmander)
<i>Emblethis verbasci</i>	a.
<i>Gonianotus marginepunctatus</i>	a. suger torra nedfallna frön
<i>Tropistethus holosericeus</i>	a. torr mark
<i>Nysius thymi</i>	fingerörter, 1989 (GS)
<i>Ortholomus punctipennis</i>	a. rovdjur, torr mark
<i>Geocoris grylloides</i>	solvända, 1989 (GS)
<i>Macroplax preysleri</i>	suger torra nedfallna frö., 1982 (C)
<i>Plinthus pusillus</i>	suger torra nedfallna frön, 1991 (GS)
<i>Taphropelthus hamulatus</i>	a. suger torra nedfallna frön
<i>Stygnocoris fuliginosus</i>	a. suger torra nedfallna frön
<i>Trapezonotus arenarius</i>	a. främst timjan
<i>Emblethis verbasci</i>	
<u>Fam Eldstinkflyn Pyrrhocoridae</u>	
<i>Eldus, Pyrrhocoris apterus</i>	a. vid Svalberget lever på lind o malva
<u>Fam Smalkantskinnbaggar Rhopalidae</u>	
<i>Chorosoma schillingii</i>	ta. på gräs på torr, solig mark
<u>Fam Sköldstinkflyn Scutelleridae</u>	
<i>Odontoscelis fuliginosa</i>	a. suger rötter o stjälk av klöver
<u>Fam Tornbenstinkflyn Cydnidae</u>	
<i>Legnotus picipes</i>	a. på gulmåra
<u>Fam Näbbstinkflyn Anthocoridae</u>	
<i>Orius sp</i>	a.

Fjärilar

Listan upptar 262 arter, främst småfjärilar och nattflyn. Siffrorna i förteckningen refererar till löpnumren i "Catalogus Lepidopterorum Sueciae", Stockholm 1987.

Under några dagar 1990 och 1991 har Jan Å Jonasson, Västra Frölunda inventerat småfjärilar. J. beskriver Lilla Karlsö som fjärilsbiotop på följande sätt.

"(Besök 31.7 4.8 1990) Totalt påträffades 83 arter (malar, vecklare, mott) samt selektivt insamlat 11 storfjärilar. Tidigare var 28 småfjärilsarter påträffade; av dessa återfanns sex. Därmed har 105 arter hittats. Som en jämförelse kan nämnas att från Stora Karlsö, som ägnats sju gånger så lång insamlingstid, är 309 arter kända. Gotlands fauna räknar ca 1110 arter.

Suderslätt: Trots den mycket kortbetade vegetationen är området ganska rikt på småfjärilar. Flertalet av karaktärsarterna lever på växter som fältmalört, timjan, solvända eller gräs.

Vanliga arter: 81, 68, 79, 48, 88, 93, 96, 109.

Suder rasbrant: Eftersom örtvegetationen mellan blocken är gles och sporadisk förekommer här ganska få arter som är bundna till örter. De flesta lever på träd eller buskar. Bland värdväxterna dominerar ek, alm, ask och malört.

Vanliga arter: 1, 62, 44, 7, 3, 62, 88, 96, 101, 109.

Myren: Den bunkestarr-dominerade lilla myren har ett eget litet småfjäril-"samhälle". Starrtuvatorna fångat upp och erbjudit vindskydd för ett stort antal exemplar av vecklaren *Epinotia nisella*. Arten lever på *Salix* och *Populus*, som inte förekommer på ön. Antagligen härstammar fjärilarna från Gotland.

Vanliga arter: 58.

Platån: Karaktäriseras av få arter med hög individtätet.

Vanliga arter: 69, 72, 93, 96, 97.

Norder rasbrant: Betydligt fattigare på fjärilar än Suderrasbrant. Som värdväxt på de arter som återfinns här anges stenmossa och gräs.

Vanliga arter: 74,.

Norderslätt: Biotopen förefaller artfattig, men relativt individrik.

Vanliga arter: 70, 71, 96, 83.

(Besök 8/7-14/7 1991) Totalt påträffades denna gång 101 arter småfjärilar, varav 56 nya för ön. Sammanlagt är därmed 160 arter av småfjärilar kända från Lilla Karlsö.

Karlsöarna uppvisar stora likheter i artsammansättningen. Av Lillöns 160 kända arter finns 127 (ca 80%) också på Storön. Som jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra relativt Gotska Sandön är 100 (ca 62%). Tillsammans räknar Karlsöarna 342 arter småfjärilar, medan Gotland (inklusive Karlsöarna) har 1115 arter. Av Gotlandsarterna är 7 arter kända endast från Stora Karlsö. Lilla Karlsö är ensam om en art: *Coleophora expressella*. En annan art, *Psychoides verhuella*, är funnen på båda Karlsöarna men ej på huvudön.

Av Lilla Karlsös småfjärilar är 33 ännu ej kända från Stora Karlsö.

Av arter, som finns på båda öarna, förefaller följande vara vanligare - betydligt vanligare på Lillön: a) flertalet mossmalar (sl *Opha*). Larverna lever i allmänhet i mossa på gräsmark och gynnas troligtvis av betning. b) Mossmott, *Platytes cerusella*. Betesgynnad är antagligen också gyllenängsmott, *Mecyna flavalis*, som förekommer allmänt på den hårt betade Suderslätt, men inte alls är funnet på Storön."

Fam Dvärgmalar *Nepticulidae*

Stigmella centifoliella	41. Rosa canina. Talrika minor i Räv. 1993. Endast känd fr Gotl.
Jämnfransad almd, <i>S. ulmivora</i>	42. a. Alm.
Rödhuvad sländvärgmal, <i>S. plagiocolella</i>	Slån
Silverfärgad hagtorn, <i>S. hybnerella</i>	51. Hagtorn.
Brunkragad ekd, <i>Ectoedemia subbimaculella</i>	114. a. Ek.

Fam Bredvingemalar *Prodoxidae*

Rosenknoppmal, <i>Lampronia morosa</i>	Ros
--	-----

Fam Säcksäckspinnare *Psychidae*

Trädsäcksp., <i>Diplodoma laichartingella</i>	182. Larv i ruttn löv svamp, mossa, lav.
Allm rörsäcksp., <i>Talaeporia tubulosa</i>	183. a. Gräs, lav.

Allm säckspinnare, <i>Psyche casta</i>	186. Gräs, lav.
<u>Fam Äkta Malar Tineida</u>	
Insektmal, <i>Haplotinea insectella</i>	207. Larv i trädsvamp, ruttet trä.
Svartbräken mal, <i>Psychoides verhuella</i>	208. Svartbräken.
Svampmal, <i>Nemapogon</i> sp	Trädtickor
Rostkantbomal, <i>Monopis imella</i>	236. Larv i fågelbo, ull, döda djur.
Innebomal, <i>M. laevigella</i>	Foderbord 1995
Kattugglebomal, <i>Niditinea piercella</i>	245. Larv i hålby fågelbo.
Sparvbomal, <i>N. fuscella</i>	Norder rasbrant i grotta 1993
Pälsmal, <i>Tinea pellionella</i>	249. a. Larv i ull, päls, fjäder, fågelbo.
<i>T. semifulvella</i>	257.
<u>Fam Styltmalar Gracillariidae</u>	
Syrenmal, <i>Gracillaria syringella</i>	276. a. Ask.
Större ekstytmal, <i>Caloptilia alchimiella</i>	268. Ek.
Hagtornvikbladmal, <i>Parornix anglicella</i>	286. Hagtorn.
Slånvikbladmal, <i>P. finitimella</i>	Slån, 1 ex 1993
Ekbladguldmal, <i>P. quercifoliella</i>	307. a. Ek.
Hagtornguldmal, <i>Phyllonorycter oxyacanthae</i>	Hagtorn 1993
Rönguldmal, <i>P. sorbi</i>	Oxel 1993
Slånguldmal, <i>P. spinicolella</i>	Slån 1993
Grobladstytmal, <i>Aspilapteryx tringipennella</i>	Svartkämpar, 1 ex 1993
<u>Fam Ögonlappmalar Bucculatricidae</u>	
Hagtornögonlappmal, <i>Bucculatrix bechsteiniella</i>	Hagtorn 1993
<u>Fam Spinnmalar Yponomeutidae</u>	
Alhängemal, <i>Argyresthia goedartella</i>	394. Björk, al, ?ek o alm.
Rönnbärsmal, <i>A. conjugella</i>	403. Sorbus, Malus.
Rödbrun slånknoppmal, <i>A. albistria</i>	408. Prunus, ? Crategus o Ulmus.
Häggspinmal, <i>Y. evonymella</i>	410. Rönn, hägg.
Prickig fetbladsp., <i>Yponomeuta sedella</i>	417. Sedum.
Slångråmal, <i>Swammerdamia albicapitella</i>	428. Slån. Tämligen allmän.
Hagatorngråmal, <i>Paraswammerdamia nebulella</i>	429. Krategus, slån. Ej sällsynt.
Vit askmal, <i>Prays fraxinella</i>	437. Ask.
Brun askmal, <i>P. ruficeps</i>	438. Ask.
Kålmal, <i>Plutella xylostella</i>	440. Korsblom. Allmän, invasions 1995
Skogsekhöstmal, <i>Ypsolophus sylvella</i>	459. Ek.
Almhöstmal, <i>S. vittella</i>	463. Alm.
<u>Fam Vridvingemalar Lyonetiidae</u>	
Apelpuckelmal, <i>Leucoptera malifoliella</i>	Apel, oxel, hagtorn, hagtorn 1993
Körbärsvidvm, <i>Lyonetia clerkella</i>	484. Ros, björk, minor på oxel.
<u>Fam Hakmalar Glyphipterigidae</u>	
Gråshakmal, <i>Glyphipteryx simplicella</i>	487. Dactylis. Allmän 1995
Fetknoppakmal, <i>Glyphipteryx minorella</i>	489. Sedum.
Tåghakmal, <i>G. thrasonella</i>	492. Juncus.
<u>Fam Plattmalar Oecophoridae</u>	
Gråhuvad skräpmal, <i>Borkhausenia fuscescens</i>	579. Larv i död veg, animal, fågelbo.
Klintplattmal, <i>Agonopterix kaekeritzian</i>	531. Centaurea.
<u>Fam Gräsminerarmalar Elachistidae</u>	
Svarthårig hundäxingminerarm, <i>Elachista atricomella</i>	614. Dactylis..
Gulhårig gräsminerarm, <i>E. luticomella</i>	621. Dactylis, Festuca, Poa.
Silvergräsminerarm, <i>E. argentella</i>	639. Dactylis, Deschamps, Agrostis.

Älväxingminerarm, <i>E. revinctella</i>	652. Deschamp., <i>Poa</i> , <i>Sesleria</i> .
Grå vitspetsminerarm, <i>E. bedellalla</i>	656. a. Arrhenat., <i>Poa</i> , <i>Festuca</i> .
Grusstarrminerrarm, <i>Biselachista utonella</i>	666. <i>Carex acutif.</i> , <i>flacca</i> mfl
Vitspetsad krustätelminerarm, <i>Cosmiotes exactella</i>	670. <i>Deschampsia</i> .
Sandgräsminerarm, <i>C. consortella</i>	672. a. Gräs.
Betesgröemineral, <i>C. freyerella</i>	<i>Poa</i> , Täml allmän 1995
<u>Fam Säckmalar Coleophoridae</u>	
Myntesäckmal, <i>Coleophora albitarsella</i>	713. <i>Labiater</i> .
<i>C. deuratella</i>	718.
Grovfjällig rölleksäckmal, <i>C. millefolii</i>	Rölleka, 1 ex 1993
Vattrad rönnsäckmal, <i>C. hemerobiella</i>	721. <i>Sorbus</i> , <i>Crataegus</i> .
Käringtandsäckmal, <i>C. discordella</i>	728. <i>Lotus</i> .
Stor klintsäckm, <i>C. brevipalpella</i>	740. <i>Centaurea</i> , <i>Serratula</i> .
Kilstreckad hedblomsters., <i>C. caelebipennella</i>	747. <i>Artemisia camp</i> .
Sikelspetsad timjes, <i>C. lixella</i>	749. <i>Thymus</i> .
Allm tågsäckmal, <i>C. alticolella</i>	761. <i>Juncus</i> .
Allm mållsäckmal, <i>C. sternipennella</i>	769. <i>Chenopodium</i> , <i>Atriplex</i> .
Spetsvingad mållsäckmal, <i>C. vestianella</i>	773. <i>Atriplex</i> .
Absintsäckmal, <i>C. absinthii</i>	777. a. <i>Artemisia absinthium</i>
Gullinjerad gullrissäckmal, <i>C. trochilella</i>	790. <i>Solidago</i> , <i>Achillea</i> , <i>Tanacetum</i> .
Sen rölleksäckmal, <i>C. expressella</i>	793. Rölleka.
Strimmig stjärnbloms., <i>C. striatipennella</i>	795. <i>Stell. gram. S.media</i> .
Silverstreckad rölleksäckmal, <i>C. argentula</i>	801. <i>Achillea</i> .
Grå fältmalörtsäckmal, <i>C. granulata</i>	803. <i>Artemisia campestris</i> .
<u>Fam Brokmalar Momphidae</u>	
Solvändebrokmal, <i>Mompha miscella</i>	830. <i>Solvända</i> .
<u>Fam Stävmlar Gelechiidae</u>	
Klontkorgmal, <i>Metzneria metzneriella</i>	877. <i>Centaurea jacea</i> .
Spätistelkorgmal, <i>M. aestivella</i>	878. <i>Spätistel</i> .
Nättecknad korgmal, <i>M. neuroptera</i>	879. a. <i>Centaurea</i> , <i>Carlina</i> .
Målerisk dystermal, <i>Eulamprotes wilkella</i>	885. <i>Cerastium</i> .
<i>E. unicolorella</i>	887.
Vitspröad dystermal, <i>Monochroa tenebrella</i>	894. <i>Rumex</i> .
Knappsävdystermal, <i>M. lucidella</i>	901. a. <i>Scirpus</i> , <i>Eleocharis</i> .
Almbladkantmal, <i>Teleiodes fugitivella</i>	939. <i>Alm</i> .
Solvändebladmal, <i>T. sequax</i>	943. <i>Solvända</i> .
Ljuspunktmossmal, <i>Bryotropha affinis</i>	950. <i>Mossa</i> .
Allmän mossmal, <i>B. similis</i>	951. <i>Mossa</i> .
Franslinjemossmal, <i>B. senectella</i>	953. <i>Mossa</i> .
Brun mossmal, <i>B. terella</i>	954.
Sandfältmossmal, <i>B. desertella</i>	955. a.
Ljusryggad småst <i>Scrobipalpa artemisiella</i>	1011. a. <i>Thymus</i> , <i>Artem.</i>
Svart småsträvmal, <i>S. atriplicella</i>	Mållor, flera ex 1993
Svartbandad arvmal, <i>Caryocolum blanduella</i>	1030. <i>Cerastium pum. o semidec</i>
Rostfläckig arvmal, <i>C. fraternella</i>	1032. a. <i>Stellaria</i> , <i>Cerast.</i>
Allm arvmal, <i>C. alsinella</i>	1037. <i>Cerast. semidec</i> .
Smällglimmal, <i>C. vicinella</i>	1041. <i>Silene</i> .
Kungsljusmal, <i>Nothris verbascella</i>	1046. <i>Verbascum</i> .
Bergskrabbemal, <i>N. lemniscella</i>	1047. <i>Bergskrabba</i> .
Kungsmyntefodersäckm., <i>Reuttia subocellea</i>	1048. a. <i>Origanum</i> .
Gråbrun palpmal, <i>Stomoterix remisella</i>	1054. ? <i>Aster lino. Artem camp.</i>
Getväpplingpalpmal, <i>Aproaerema anthyllidella</i>	1056. <i>Anthyllis</i> , <i>Trifolium</i> .
Grå bägpalpmal, <i>Acompsia cinerella</i>	1069. <i>Mossa</i> .
Solvändefotpalpmal, <i>Mesophleps silacella</i>	1081. <i>Solvända</i> .

Fam Spillningsmalar Holcopogonidae

Hästlortmal, *Holcopogon helveolellus*

1094. Larver i spilln. av häst o ?får.

Fam Vecklare Tortricidae

Lädergul bredv., *Pandemis cerasana*
Tandbredvecklare, *P. heparana*
Trysommarvecklare, *Archips xylosteana*
Häcksommarvecklare, *A. rosana*
Sumpmarksnedbandv., *Clepsis spectrana*
Rustik snedbandvecklare, *C. senecionana*
Blybandvecklare, *Ptycholoma lecheana*
Periclepsis cinctana
Fjäderbredvecklare, *Philedone geringana*
Askbredv., *Pseudargyrotoza conwagana*
Osäker gråvecklare, *Cnephasia incertana*
Ekvecklare, *Tortrix viridana*
Törnrosvecklare, *Croesia bergmanniana*
Smultronhöstvecklare, *Acleris aspersana*
Tistelgulvecklare, *Agapeta hamana*
Ljungblomv., *Eupoecilia angustana*
Fältmalörtblomv., *Aethes kindermanniana*
Gullviveblomv., *Falseuncaria ruficiliana*
Tulkörtv., *Sparganothis pilleriana*
Maskrosgrundv., *Celypha striana*
Allm brovecklare, *Olethreutes lacunana*
Stenfrukt., *Hedya pruniana*
Äppelknoppv., *H. dimidioalba*
Fetbladskottv., *Lobesia bicinctana*
Vatrad sumpv., *Bactra furfurana*
Smultronsikelv., *Ancyliis comptana*
Almrullvecklare, *Epinotia abbreviana*
Grenrullvecklare, *E. ramella*
Mångformig asp., *E. nisella*
Ekklockvecklare, *Zeiraphera isertana*
Rosenvecklare, *Epiblema cynosbatella*
Sörre rosenvecklare, *Epiblema roborana*
Rödklintrotv., *Pelochrista caecimaculana*
Tistelfrövecklare, *Eucosma cana*
Malörtstjälkv., *E. pupillana*
Äppelbarkv., *Enarmonia formosana*
Ekollonvecklare, *Cydia splendana*
Plommonvecklare, *C. funebrana*
Liten eksolvecklare, *Pammene argyryana*
Rödspetsad solvecklare, *P. rhediella*
Vithakad röllekrotv., *Dichrorampha sequana*
Rödgulhakad rotv., *Dichrorampha heegerana*
Jämstruken röllekrotv., *D. plumbana*

1104. Lövträd.
1106. a. Lövträd o buskar.
1116. a. Lövträd.
1117. Lövträd o buskar.
1131. *Epilobium*, *Scirpus* mfl.
Vaccinium m fle, 3 ex 1995
1138. Lövträd.
1141
Lotus, *Armeria* m fl, 2 ex 1993
1147. Ask mfl Täml allm 1995
1155. a. *Plantago*, *Rumex*, *Lotus*.
1168. ta. Ek.
1170. *Rosa*.
1178. a. S-slätt, *Frag. Alchem*, *Pot.* mfl.
1221. *Cardus*, *Cirsium*.
1224. *Achill.* *Thym.* *Origan.*
1240. *Artem.*, *camp.* *Chrysant.*
1255. *Primula*, *Solidago* mfl.
1257. a. Tulkört mfl.
1262. *Taraxacum* mfl.
1282. Ört, träd.
1297. mest slån.
1298. *Pyrus*, *Sorbus*, *Crataegus*
1333. Kärleksört.
1340. *Scirpus*, *Juncus*.
1345. *Pot.* *Frag.* *Thym.*
1370. Alm.
1373. Björk. Vinddriven, 1990 JÅJ
1377. *Salix*, *Populus*.
1401. Ek.
1410. *Rosa*.
1415. *Rosa*.
1428. *Centaurea*.
1434. Tistlar.
1439. a. *Artemisia* abs.
1465. *Sorbus*, *Prunus*, *Malus*.
1497. Ek.
Slån, flera ex 1993
Ek 1995
Hagtorn, 1995
1538. a. *Achill* mill., *Tanacet.*
1540. a. Okänd värdväxt.
1548. *Achill.* *Chrysanth.*

Fam Fjädermott Pterophoridae

Gråfibblefjädermott, *Oxyptilus pilosellae*
Ängsväddfj., *Stenoptilia bipunctidactyla*
Teveronikefj., *S. pterodactyla*
Mandelblomfjädermott, *S. pelidnodactyla*
Malörtfjädermott, *Leioptilus distinctus*
Gråbrunt vindfj., *Emmelina monodactyla*

1589. Gråfibbla.
1615. *Succisa*, *Scabioas*.
1616. a. Teveronika.
Mandelblom 1 ex 1995
1626. a. *Artem* abs, *Gnaphal.*
1633. *Convolv.* *Calysteg.* mfl.

Fam Mottfjärilar Pyralidae

Grankottmott, <i>Dioryctria abietella</i>	1657. Tall, gran, lärk, hagtorn.
Rakbandat timjansm., <i>Pseudosyria ornatella</i>	1673. a. S-slätt, Thymus.
Krokbandat timjansmott, <i>P. dilutella</i>	Timjan, 1 ex 1993
Rönnmörkmott, <i>Numonia advenella</i>	Hagtorn, Oxel, 1 ex 1993
Tistelmärgmott, <i>Myelois circumvoluta / cribrella</i>	1683. Tistlar.
Malörtmott, <i>Euzophera cinerosella</i>	1692. Artem abs.
Grobladrotmott, <i>Homeosoma sinuella</i>	1697. a. Plantago, Centaurea.
Storpunktmott, <i>Phycitoides binaevella</i>	1701. Cirsium, Cardus, Tanace.
Hömmott, <i>Ephestia elutella</i>	1709. Kakao, frukt, mjöl mm.
Spetsvingat mossmott, <i>Synaphe punctalis</i>	1715. Mossor, rötter av solvä. m fl.
Mjölmmott, <i>Pyralis farinalis</i>	1718. Larv i mjöl, hö, ihål träd.
Trädgårdsgräsmott, <i>Chrysoteuchia culmella</i>	1741. a. Gräsrötter, mossa
Allm gräsmott, <i>Crambus lathoniellus</i>	1749. Gräs mest Desch caes.
Silvervitt gräsmott, <i>C. perlella</i>	1751. a. Gräs.
Dystert gräsmott, <i>Agriphila tristella</i>	1753. a. Gräs.
Grässkottmott, <i>A. inquinatella</i>	1754. a. Gräs.
Halmgult gräsmott, <i>A. straminella</i>	1758. a. Gräs.
Oäkta gräsmott, <i>Catoptria falsella</i>	1772. a. Mossa på sten.
Litet mossmott, <i>Platytes cerusella</i>	1781. a. Gräsrötter, mossa.
Tvivelaktigt ugglemott, <i>Scoparia pyralella</i>	1785. a. Mossa, ruttnande växt.
Hagtornsugglemott, <i>Dipleurina lacustrata</i>	Mossa, 1 ex 1993
Blekt ugglemott, <i>Eudonia pallida</i>	1792. Mossa
Stamugglemott, <i>E. trunciolella</i>	1796. Mossa på mark o träd.
Molnugglemott, <i>E. mercurella</i>	Mossa, 3 ex 1995
Sommargyllenmott, <i>Evergestis pallidata</i>	1804. Korsblommiga.
Guldljusmott, <i>Pyrausta aurata</i>	1812. Origanum m fl.
Purpurmott, <i>Pyrausta purpuralis</i>	1813.
Dubbelbandat ljusmott, <i>P. ostrinalis</i>	1814. a. S-slätt, Thymus m fl
Grobladsljusmott, <i>Pyrausta despicata</i>	1816. Plantago, Gnaphal.
Blekgult ängsmott, <i>Udea lutealis</i>	Cirsium, flera ex 1993
Vitt nässelmmott, <i>Eurrhyncha hortulata</i>	1836. Urtica.
Gyllenängsmott, <i>Mecyna flavalis</i>	1859. a. S-slätt, Galium, Artem. Urtica.
Punktsalmott, <i>Dolichartria punctalis</i>	1862. a. Art vulg, Lotus, Trifol.
Allm nässelmmott, <i>Pleuroptya ruralis</i>	1868. Urtica.
 <u>Fam Tjockhuvuden Hesperidae</u>	
Allmän ängssmygare, <i>Hesperia comma</i>	1893
 <u>Fam Riddarfjärilar Papilionodae</u>	
Kålfjäril, <i>Pieris brassicae</i>	1901. a.
 <u>Fam (Pieridae)</u>	
Liten kålfjäril/ Rovfjäril, <i>P. rapae</i>	1902. a.
Citronfjäril, <i>Gonepteryx rhamni</i>	1913. ta.
 <u>Fam Nymphalidae</u>	
Körbärsfuks, <i>N. polychloros</i>	1921. a. Larv Bodarna mfl 10/6 81
Sorgmantel, <i>Nymphalis antiopa</i>	1924. t.
Påfågelläga, <i>Inachis io</i>	1925. r. Övervintr. i grottor
Amiral (V. atalanta)	1927. r. enstaka
Tistelfjäril, <i>Cynthia /Vanessa cardui</i>	1928. r. under sensommaren
Nässelfjäril, <i>N. / Aglais urticae</i>	1930. e., a. övervintr. i grott o hus
 <u>Fam Gräsfjärilar Satyridae</u>	
Sandgräsfjäril, <i>Satyrus/Hipparchia (semele ssp tristis)</i>	1961. a. larv 3 cm, gul, mörka längsband
Slättergräsfjäril, <i>Maniola jurtina</i>	1973. a. riklig 1982, 1983
Luktgräsfjäril, <i>Aphantopus hyperanthus</i>	1974. e.
Kamgräsfjäril, <i>Coenonympha pamphilus</i>	1978. a.

Fam Blåvingar Lycaenidae

Liten guldvinge, <i>Lycaena phlaeas</i>	1994. a.
Vitfläckig guldvinge, <i>Lycaena/ Heodes virgaureae</i>	1997. e.
Puktörneblåvinge, <i>Polommatus icarus</i>	2011. a.
Allmän blåvinge, <i>Plebejus argus</i>	2019. a.

Fam Mätare Geometridae

? art	a.på almlblad (äter rent)
<i>Scopula immorata</i>	2063. e.
Ljusgrå lövmätare, <i>Scopula incanata</i>	2068. Diverse örter bla Tymus.
Halmfärgad lövmätare, <i>Idaea sylvestraria</i>	2081. ta. Div. ört o busk
<i>Idaea /Sterrha humiliata</i>	2085.
<i>I. seriata</i>	2086.
Mellanmätare, Mesotype / <i>Phibalapteryx virgata</i>	2098. Galium.
<i>Scotopteryx / Ortholita chenopodiata</i>	2100.
<i>Xanthorhoe montana</i>	2114. flera ex i Hästegang Elmquist 89-06
<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	2115.
<i>Epirrhoe tristata</i>	2120. e.
Förväxlad fältmätare, <i>E. alternata</i>	2122. Galium
<i>E. galiata</i>	2125.
<i>Epirrhoe / Camptogramma bilineata</i>	2127.
<i>Cosmorhoe / Lyncometra ocellata</i>	2139
<i>Eulithis / Lygris pyraliata</i>	2145.
<i>Cidaria fulvata</i>	2154
<i>Thera cognata</i>	2160
Svartgördlad strimmätare, <i>Horisme tersata</i>	2174. Anemone, Ranunculus.
Vägtornmätare, <i>Triphosa dubitata</i>	2185. a.i grottor
Större grankottmätare, <i>Eupithecia abietaria</i>	2215. Grankottar.
<i>E. icterata</i>	2244.
Timjemalmätare, <i>E. distinctaria</i>	2251 Thymus
<i>E. pimpinellata</i>	2253.
Malörtsmalmätare, <i>E. innotata</i>	2256. Artem särskilt camp
Rutig buskmätare, <i>Semiothisa / Chiasmia clathrata</i>	2303. a. S-slätt, Trifoli o närbesläktade
Grönaktig lavmätare, <i>Cleorodes lichenaria</i>	2358. Träd lavar.
Dubbelvågig lavmätare, <i>Ectropis crepuscularia</i>	2360. Buskar o träd.
<i>Seliosema brunnearia</i>	2367.
<i>Gnophos obscuraria/obsuratus</i>	2378.
<i>Siona lineata</i>	2382. 1 ex 89-06-29 Elmquist

Fam Lasiocampidae

Ängsringspinnare, <i>Malacosoma castrensis</i>	2391. a. rikligt med larvsamlingar
--	------------------------------------

Fam Svärmare Sphingidae

Ligustersvärmare, <i>Sphinx ligustri</i>	2410. Ask, syren.1980-talet. ta. På dagen ofta på träd och trädburar.
Stor dagsvärm, <i>Macroglossa stellatarum</i>	2418. e. 1 ex 12 aug 80 Bodarna Hedgren
Brunsprötd skymningss., <i>Celerio gallii</i>	2421. ta. Galium, Epilobium.
Liten snabelsvärm, <i>Deilephila porcellus</i>	2425. a. Galium, Epilobium. Allm på ljus.

Fam Björnsppinnare / Oäkta spinnare Arctiidae

Grå hinnvinge, <i>Nudaria mundana</i>	2477. Larv på vägg- o stenlavar
Liten borstspinnare, <i>Setina roscida</i>	2475. a. tulkört (gul, svarta prickar)
Allmän tigersp., <i>Spilosoma menthastri</i>	1 juli 1982
<i>Eilema/ithosia lurideola</i>	2490.
<i>L. complana</i>	2487.
Rostvingen, <i>Phragmatobia fuliginosa</i>	2510.

Fam Nattflyn Noctuidae

Brunstreckat näbbfly, <i>Hypena proboscidalis</i>	2535. Nässlor.
<i>Nycteola revayana</i>	2584.
<i>Diachrysa /Plusia chrysis</i>	2591.
<i>Autographa /Plusia gamma</i>	2599.
<i>Syngrapha /Plusia interrogationis</i>	2607.
Tulkörtsfly, <i>Abrostola asclepiadis</i>	2614. Tulkört.
Grönvitt näselfly, <i>A. tripartita</i>	Nässlor, 1 ex 1995
Lönnaftonfly, <i>Acronicta aceris</i>	2621. Lönn, ek.
Psiaftonfly, <i>A. psi</i>	2626. Lövträd.
Blekgult lavfly, <i>C. rypia domestica / perla</i>	2636. Stenlavar.
<i>Cryphia raptricula</i>	2637.
<i>Amphipyra tragopoginis</i>	2645.
Mörkbrunt skuggfly, <i>Rusina ferruginea</i>	2648. Diverse örter.
<i>Cosmia trapezina</i>	2664.
<i>A. monoglypha</i>	2668.
<i>Aphamea lithoxylea</i>	2669.
<i>A. sublustris</i>	2670.
<i>A. furva</i>	2676.
Hundäxingängsfly, <i>Oligia /Procus strigilis</i>	2688. Poa
Rödgult ängsfly, <i>Oligia fasciuncula</i>	2691. Diverse örter.
<i>Mesoligia /Miana furuncula</i>	2692.
<i>Mesapancea /Aphamea secalis</i>	2694.
Dvärgängsfly, <i>Photodes captiuncula</i>	2696. Gräs o halvgräs.
<i>Eremobia ochroleuca</i>	2704.
<i>Luperina testacea</i>	2705.
<i>Hydraecia nordstroemi</i>	2714.
<i>Celaena leucostigma</i>	2720.
<i>Hoplodrina alsines/octogenaria</i>	2734.
Absintkapuschongfly, <i>Cucullia absinthii</i>	2753. Artemisia arter
<i>Dicestra trifolii</i>	2831.
Vitribbat lundfly, <i>Hadena / Heliophobus reticulata</i>	2847. ta
<i>H. albimaculata</i>	2866.
<i>Cerapteryx graminis</i>	2871.
<i>Orthosia gothica</i>	2884.
<i>M. conigera</i>	2886.
<i>M. impura</i>	2893.
<i>Mythimna /Leucanina comma</i>	2898
<i>E. nigricans</i>	2906.
<i>Euxoa recussa</i>	2908.
<i>Agrotis clavis</i>	2913.
Brunhalsat jordfly, <i>A. cinerea</i>	Medicago, Thymus m fl 3 ex 1995
<i>Axylia putris</i>	2920.
Allmänt bandfly, <i>Triphaena / Noctua pronuba</i>	2931. ta.
Kantfläckat bandfly, <i>Noctua orbona</i>	2932. Diverse ört o träd.
Blåvitt jordfly, <i>Xestia /Amathes ashwothii</i>	2971. Diverse örter.
<i>Pyrrhia umbra</i>	2985.
Ljusribbat vickerfly, <i>Toxocampa sp</i>	1981 aug

Steklar

Fam Myror Formicidae

10 arter.

Hästmyra, <i>Camponotus herculeus</i> s sp <i>lingiperda</i>	Enligt Jansson 1934. J Å Jonasson 1993.
<i>Formica fusca</i>	ma.
<i>F. rufibarbis</i>	ma. på Suderslätt
Svart tuvmyra, <i>Lasius niger</i>	a. u sten på S-slätt, ej så vanlig som <i>flavus</i>
Gul tuvmyra, <i>L. flavus</i>	a. u sten och i tuvor på S-slätt o Platån
<i>Myrmica schenki</i>	Enligt Jansson 1934
<i>M. sabuleti</i>	ta.
<i>Leptothorax tuberum</i> ssp <i>nigricephala</i>	ta. under sten på S-slätt, ofta tillsammans med Svart p. Trög o gul.
Svart pissmyra, <i>Tetramorium caespitum</i>	a. dominerar u sten på S-slätt mest i öster
<i>Solenopsis</i> / <i>Diplorhoptrum fugax</i>	ma. u sten på S-slätt. Lever på andra myrarter. Mkt liten o gul.

Fam Sphecidae

<i>Crossocerus elongatus</i>	e
<i>C. distinguendus</i>	e
<i>C. wesmaeli</i>	e
<i>Trypoxylon medium</i>	e

Fam Eumenidae

<i>Euodynerus quadrifasciatus</i>	e
<i>Ancistrocerus oviventris</i>	e
<i>A. parietum</i>	e

Fam Crysidae

<i>Chrysis cynaea</i>	e
<i>C. sp (ignita gruppen)</i>	e

Fam Bin Apidae

<i>Hylaeus communis</i>	e	
<i>H. hyalinatus</i>	e	
<i>H. difformis</i>	e	<u>1:a fyndet på Gotland</u>
<i>Colletes floralis</i>	e	
<i>Anthopra quadrimaculata</i>	e	
<i>A. furcata</i>	e	
<i>Andrena fucata</i>	e	
<i>Halictus tumulorum</i>	e	
<i>Lasioglossum leucopus</i>	e	
<i>L. morio</i>	e	
<i>Megachile centuncularis</i>	e	
<i>M. lagopoda</i>	e	
<i>M. versicolor</i>	e	
<i>M. willughbiella</i>	e	
<i>Coelioxys rufescens</i>	e	
<i>Chelostoma rapunculi</i>	e	

Skalbaggar

Förteckningen upptar 413 arter. Största grupp är kortvingarna med 118 arter.

Nils Linnman har tidigare inventerat skalbaggar på Stora och Lilla Karlsö. Linnmans inventering har publicerats i *Opuscula Entomologica* 30, 1965. Frekvensuppgift utan parentes nedan anger vår bedömning och parentes runt uppgift anger att arten hämtats ur Linnman (1965) eller av Linnman funnen 1982, 1983, men inte senare hittats. Vid en ganska översiktlig inventering 1982 hittades 78 "nya" arter (jämfört med Linnman, varav 34 var "nya" för båda öarna.

+ = "ny" för Lilla Karlsö   ! = "ny" för Karlsöarna

Fam Jordlöpare Carabidae

Nebria gyllenhali	e +
N. brevicollis	e
Dyschirius globosus	a
D. lüdersi	(e)
Bembidion assimile	a
B. minimum	e
B. gilvipes	e myren
B. obliquum	e myren
B. saxatile	e +
B. punctatum	e + !
Trechus quadristriatus	e +
Badister bipustulatus	a
B. perlatus	(e)
Licinus depressus	e
Harpalus affinis	(a)
H. azureus	e +
H. latus	f +
H. seladon	f +
H. serripes	a
H. tardus	a +
H. vernalis	e
Patrobus atrorufus	e + !
Acupalpus consputus	(e)
A. dorsalis	e +
A. exiguus	e
A. flavicollis	e
Anisodactylus binotatus	(e)
Amara aenea	a
A. apricaria	(a)
A. aulica	e
A. communis	(a)
A. familiaris	a
A. lucida	a
A. ovata	(a)
A. bifrons	e
A. tibialis	(e)
Pterostichus diligens	a
P. diligens	e
P. gracilis	e
P. cupreus	e + !
P. minor	a
P. niger	a
P. nigrita	a
Calathus ambiguus	a
C. mollis	f + !
C. fuscipes	a
C. ochropterus	e

<i>C. melanocephalus</i>	a
<i>Agonum thoreyi</i>	(e)
<i>A. albipes</i>	e
<i>A. viduum</i>	(e)
<i>A. ruficorne</i>	a
<i>Masoreus wetterhalli</i>	a
<i>Dromius nigriventris</i>	e +
<i>D. linearis</i>	e
<i>Metabletus truncatellus</i>	a
<i>Cymindis angularis</i>	e
<i>Notiophilus germinyi</i>	e
<i>Ophonus melleti</i>	e
<i>Syntomus truncatelles</i>	e
<i>Ochtebius marinus</i>	e
<u>Fam Dykare Dytiscidae</u>	
<i>Noterus clavicornis</i>	(e)
<i>Colymbetes fuscus</i>	e +
<i>Hydroporus nigrita</i>	(a)
<i>H. obsoletus</i>	(e)
<i>Graptodytes biligeneatus</i>	(e)
Gulbrämäd dykare (<i>Dytiscus marginalis</i> / <i>circumcinctus</i>)	e +
<u>Fam Haliplidae</u>	
<i>Haliplus furcatus</i>	e
<u>Fam Vattenbaggar Hydrophilidae</u>	
<i>Hydrochus brevis</i>	(e)
<i>Cercyon atricapillus</i>	(e)
<i>C. litoralis</i>	a
<i>C. lateralis</i>	e +
<i>C. tristis</i>	f +
<i>C. analis</i>	e skratmåsbo
<i>C. nigriceps</i>	e skratmåsbo
<i>C. pygmaeus</i>	e fårspillning
<i>C. unipunctatus</i>	e skratmåsbo
<i>Chaetarthria seminulum</i>	e
<i>Megasternum boletophagum</i>	(e)
<i>Hydrobius fuscipes</i>	f +
<i>Enochrus bicolor</i>	(e)
<i>E. coarctatus</i>	e myren
<i>Helophorus brevipalpis</i>	e förna i myren
<i>H. minutus</i>	e källa på Nordersl
<i>H. nanus</i>	e förna i myren
<i>H. nubilis</i>	e skratmåsbo
<i>Laccobius striatulus</i>	havsdraft
<i>E. quadripunctatus</i>	(e)
Stor vattenbagge (<i>Hydrous aterrimus</i>)	e + V-berg
<u>Fam Hydraenidae</u>	
<i>Limnebius crinifer</i>	e källa N-slätt
<i>L. truncatellus</i>	e myren
<i>Ochthebius minimus</i>	e myren
<u>Fam Ptiliidae</u>	
<i>Acrotichis sericans</i>	e fårspillning

Fam. Scydmaenidae

Euconnus hirticollis	e	myren
Stenichnus scutellaris	e	trutbo S-slätt

Fam. Kortvingar Staphylinidae

Acrolocha sulcula	e	fårspillning S-slätt
Carpelimus lindrothi	a	förna i myren
Acrolocha sulcula	e	på fårspillning
Arpedium quadrum	f	+ !
Omalium riparium	a	
Lesreva longelytrata	(e)	
Geodromicus sp	(f)	
Oxytelus complanatus	a	fårspillning
O. laqueatus	e	fårspillning
Stenus argus	(a)	
S. boops	(e)	
S. cicindeloides	(e)	
S. juno	e	+
S. pallitarsis	(e)	
S. incrassatus	e	+
S. fulvicornis	e	källa N-slätt
Astenus angustatus	(a)	
A. filiformis	e	
A. gracilis	e	
Lathrobium brunnipes	(a)	
L. fulvipenne	e	
L. gemimum	(e)	
L. fennicum	(e)	
L. terminatum	e	myren
Megarthus depressus	e	fårspillning
Mycetoporus splendidus	e	myren
Myllaena minuta	e	myren, N-slätt källa
Ocypus melanarius	e	
O. picipennis	e	
O. ater	e	
Xantholinus fraticornis	(e)	
X. tricolor	e	+
Philonthus agilis	(e)	
P. politus	a	
P. quisqiliarius	(e)	
P. umbratilis	(e)	
P. corvinus	e	
P. micans	e	myren
P. varans	e	
Platystethus arenarius	e	fårspillning
P. cornutus	e	fårspillning
Cafius xantholoma	a	
Staphylinus ater	a	
S. compressus	e	+
S. similis	f	+ !
S. globulifer	a	
S. picipennis	(e)	
S. fuscatus	e	+ !
Gråtecknad kortvinge, Creophilus maxillosus	a	
Ontholestes tessellatus	e	+ !
Quedius curtipennis	f	+
Q. boops	e	+
Q. fuliginosus	f	+

<i>Q. picipennis</i>	e
<i>Q. semiaeneus</i>	e + !
<i>Q. xanthopus</i>	f + !
<i>Q. fulvicollis</i>	e 1983 skrattnåsbo
<i>Q. molochinus</i>	(1934)
<i>Q. nitipennis</i>	e
<i>Schistogossa viduata</i>	e skrattnåsbo
<i>Scopaeus laevigatus</i>	(1983 förna i myren)
<i>Tachyporus atriceps</i>	e
<i>T. chryseomelinus</i>	a
<i>T. scutellaris</i>	(e)
<i>T. transversalis</i>	(f)
<i>T. pallidus</i>	(1934)
<i>T. solutus</i>	e
<i>T. tersus</i>	e
<i>Oligots inflata</i>	(f)
<i>Cordalia obscura</i>	(f)
<i>Falagria sulcatula</i>	(e)
<i>Amischa analis</i>	(a)
<i>Halobrecta flavipes</i>	(f)
<i>H. puncticeps</i>	e + !
<i>Atheta atramentaria</i>	e
<i>A. fungi</i>	(a)
<i>A. halophila</i>	e + !
<i>A. macrocera</i>	a
<i>A. nigricornis</i>	(e)
<i>A. nigripes</i>	(a)
<i>A. oblita</i>	(a)
<i>A. triangulum</i>	e + !
<i>A. sordida</i>	(e)
<i>A. vestita</i>	e +
<i>A. canescens</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. cauta</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. longicornis</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. malleus</i>	e myren
<i>A. melanaria</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. muscorum</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. nigra</i>	a skrattnåsbo
<i>A. orbata</i>	e
<i>A. pusilla</i>	e fårspillning S-slätt
<i>A. pygmaea</i>	a skrattnåsbo
<i>A. setigera</i>	a fårspillning
<i>A. sordidula</i>	a fårspillning
<i>A. trinitata</i>	e rutbo
<i>Autaia rivularis</i>	e fårspillning
<i>Carpelimus bilineatus</i>	a myren
<i>C. lindrothi</i>	a förna i myren
<i>Cypha tarsalis</i>	e myren
<i>C. pulicaria</i>	e
<i>Erichsonius cinerascens</i>	e
<i>Astilbus canaliculatus</i>	a
<i>Oxypoda togota</i>	a
<i>O. brachyptera</i>	e + !
<i>O. haemorrhoea</i>	e +
<i>Tinotus morion</i>	(e)
<i>Aleochara bipustulata</i>	a
<i>A. curtula</i>	e
<i>A. brevipennis</i>	(a)
<i>A. intricata</i>	(e)

A.bilineata	e
Anotylus nitidulus	e havsdrift
A. rugosus	e förna myren
Aploderus caelatus	e fårspillning S-slätt
Gabrius subnigritulus	e
Drusilla canaliculatus	e

Fam Klubbhornsbaggar Pselaphidae /Clavigeridae

Myrklubbhornsbagge, Claviger testaceus	(f) i bon av gultuvmyra
Rybaxis laminata	e förna i myren
R. longicornis	e myren

Fam Clambidae

Clambus armadillio	a krattmåsbö
--------------------	--------------

Fam Långhorningar Cerambycidae

Spenslig getingbock, Clytus arietis	a
Anaglyptus mysticus	a i fläder
Leiopus nebulosus	e + !
Barrträslöpare, Ragium inquisitor	e + !
Bitbock, Spondylus buprestoides	e + !
Onocephalus rusticus	e
Blåhjon, Callidium violaceum	1 ex juni 1999 vid Bodarna

Fam Anaspidae

Anaspis rufilabris	e
--------------------	---

Fam Bladbaggar Chrysomelidae

Chrysomela , Chrysolina haemoptera	a
C. marginata	a +
Renfanebagge, Galeruca tanaceti	a
Longitarsus anchusae	(a)
L. exoletus	(e)
L. luridus	a
L. pratensis	(a)
L. succineus	f
L. tabidus	(e)
L. graciis	e
Crepidodera ferruginea	a
Psylliodes isatidis	(a)
Chaetocnema aridula	e havsdrift
C. concinna	e havsdrift
Donacia versicolorea	e havsdrift
Phyllotreta atra	e havsdrift
P. flexuosa	e myren
P. nemorum	e havsdrift
P. vittula	e havsdrift
Pyrrhalta viburni	e havsdrift
Arhopalus rusticus	e

Fam Vivlar Curculionidae

Apion atomarium	(e)
A. carduaorum	f
A. onopordi	(e)
A. pisi	a
A. urticarium	a
Anthonomus rubi	e
Öronvivel, Otiorrhynchus ovatus	a

O. sulcatus	a
O. tristis	a + !
Trachyphloeus laticollis	e +
T. bifoveolatus	e +
T. heymesi	e
Phyllobius viridicollis	a
P. maculicornis	e + !
P. argentatus	e
Barynotus obscurus	(f)
Sitona sp	e +
S. humeralis	e havsdrift
S. lineatus	e havsdrift
S. puncticollis	e platån
Rhyncolus lignarius	e
R. chloropus	e
R. truncorum	e + !
Bagous lutosus	(e)
B. lutulentus	(1960)
Gronops inaequalis	e havsdrift
Mecinus pyraeter	e
Notaris scirpi	(e)
Sibinia phalerata	(e)
Magdalis armigera	f
Phytonomus punctatus	f
Cryptorrhynchidius lapathi	(a)
Cidnorrhinus quadrimaculatus	(a)
Ceuthorrhynchus assimilis	(a)
Brachyderes incanus	e + !
Gymnetron pascuorum	e +
Vanlig snytbagge, Hylobius abietus	e
<u>Fam Barkborrar Scolytidae</u>	
Scolytus multistriatus	e
Fläckig askbastborre, Hylesinus fraxini	a
Tomicus piniperda	e havsdrift
Större mörkborre	
<u>Fam Skinnarbaggar Silphidae</u>	
Skogsdödgrävare, Necrophorus investigator	e +
Tanatophilus rugosus	(e)
Svart asbagge, Silpha carinata	e + ! rovdjur på snäckor
S. tristis	e
Sciodrepa watsoni	e +
Sciodrepoides watsoni	e
Thanatophilus sinuatus	e
<u>Fam Stumpbaggar Histeridae</u>	
Abraeus globosus	(e)
Saprinus aeneus	a
S. semistriatus	e
<u>Fam Fjädervingar Ptilidae</u>	
Ptenidium punctatum	(a)
Acrotrichis grandicollis	(f)
<u>Fam Flugbaggar Cantharidae</u>	
Stor flugbagge, Cantharis fusca	a
C. livida	(a)

C. obscura	(a)
C. rufa f liturata	(e)
Rhagaonycha limbata	(a)
Malthinus balteatus	(e)
<u>Fam BlåsbaggjarMalachiidae</u>	
Malachius viridis	(e)
<u>Fam Dasytetidae</u>	
Blommjukbagge, Dasytes plumbea	a
Dolichosoma lineare	(a)
<u>Fam Brokbaggar Cleridae</u>	
Opilo domesticus	f + !
<u>Fam Corynetidae</u>	
Corynetes coeruleus	(a)
Necrobia violacea	a
<u>Fam Knäppare Elateridae</u>	
Grå knäppare, Lacon murinus	a
Elater cinnabarinus	(e)
Limonius minutus	(f)
L. pilosus	a
Athous haemorrhoidalis	a
Corymbites aeneus	a
C. sjaelandicus	a
Agriotes lineatus	(a)
A. sputator	a
A. obscurum	a +
Dolopius marginatus	(a)
Melanotus castanipes	e +
<u>Fam Dascillidae</u>	
Dascillus cervinus	e +
<u>Fam Dryopidae</u>	
Dryops griseus	e +
D. luridus	e källa N-slätt
<u>Fam Ängrar Dermestidae</u>	
Museiänger, Anthrenus muscorum	e + !
Dermestes atomarius	(e)
D. murinus	a
Fläskänger, D. laridarius	e + ! (87-06-21 död fladdermus)
<u>Fam Kulbaggar Byrrhidae</u>	
Cytilus auricomus	(a)
Vanlig kulbagge, Byrrhus pilula	e
B. pustulatus	e
<u>Fam Glansbaggar Nitidulidae</u>	
Brachypterus glaber	a
Rapsbagge, Meligethes aeneus	a
M. exilis	(e)
M. nanus	a på kransborre
Två-prickig glansbagge, Nitidula bipunctata	f
N. rufipes	e + !

N. carnaria	e + !
Epuraea sp	e +
Omosita colon	a
<u>Fam Plattbaggar Cucujidae</u>	
Airaphilus elongatus	a
Hypocopris quadricollis	a
H. lathridioides	e
Psammoecus bipunctatus	e skrattmåsåbo
<u>Fam Fruktbaggar Cryptophagidae</u>	
Micrambe villosa	e
Atomaria fuscata	e skrattmåsåbo
A. mesomela	e myren
A. ruficornis	e trutbo
Ephistemus globulus	e skrattmåsåbo
Cryptophagus villosus	e
Stilbus atomarius	e
<u>Fam Phalacridae</u>	
Phalacrus fimetarius	(a)
P. substriatus	e
P. coruscus	e + !
<u>Fam Mågelbaggar Lathridiidae</u>	
Corticaria crenulata	(a)
C. impressa	a
Corticarina fuscata	(a)
C. truncatella	a
<u>Fam Svampbaggar Endomychidae</u>	
Lycoperdina succinata	e + !
<u>Fam Nyckelpigor Coccinellidae</u>	
Coccidula rufa	(a)
Tioprickig n. Adalia demepunctata	(f)
Trettonprickig n.	e. 1 ex vid husen 2001
Fjortonprickig n. Coccinella 14-pustulata	e + !
Sjuprickig nyckelpiga, C. 7-punctata	e vissa år rikligt vid stränderna
Elvaprickig nyckelpiga, C. 11-punctata	e
Ljustreckad n. Paramysia oblongoguttata	(e)
Ögontecknad nyckelpiga, Anatis ocellata	(e)
Anisostricta 19-punctata	e myren
Calvia 14-guttata	e havsdrift
Rhyzobius litura	e
<u>Fam Ciidae</u>	
Ennearthron cornutum	(e)
<u>Fam Trågnagare Anobiidae</u>	
Xyletinus hanseni	(e)
Xestobium rufovillosum	f + !
Anobium nitidum	e +
A. punctatum	e +
Hedobia imperialis	(1962)
<u>Fam Tjuvbaggar Ptinidae</u>	
Ptinus rufipes	a

Vanlig tjuvbagge, <i>P. fur</i>	e +
<u>Fam Aderidae</u>	
<i>Aderus pygmaeus</i>	(e)
<u>Fam Snabbaggar Anthicidae</u>	
Enhornsbagge, <i>Notoxus monoceros</i>	(a)
<i>Anthicus antherinus</i>	(a)
<i>A. instabilis</i>	a
<i>A. flavipes</i>	e +
<u>Fam Ullbaggar Lagriidae</u>	
Ullbagge, <i>Lagria hirta</i>	e
<u>Fam Kamklobaggar Alleculidae</u>	
<i>Hymenalia rufipes</i>	a +
<i>Gonodera luperus</i>	e +
<i>Isomira murina</i>	f +
<i>Mycetochara linearis</i>	f
Svavelgul kamklobagge, <i>Cteniopus flavus</i>	a +
<i>C. sulphureus</i>	1991 ? samma art
<u>Fam Svartbaggar/Mjölbaggar Tenebrionidae</u>	
<i>Opatrum sabulosum</i>	a
Jordlöparlik svartbagge, <i>Crypticus quisquilium</i>	a
<i>Pseudocistela ceramboides</i>	e
<u>Fam Bladhorningar Scarabaeidae</u>	
<i>Onthophagus nuchicornis</i>	(e)
Slät tordyvel/vårtordyvel, <i>Geotrupes vernalis</i>	a
<i>G. stercorosus</i>	e + !
<i>Aphodius ater</i>	(e)
<i>A. brevis</i>	(e)
<i>A. distinctus</i>	(e)
<i>A. contaminatus</i>	f + !
<i>A. ictericus</i>	a
<i>A. pusillus</i>	(e)
<i>A. rufus</i>	(a)
<i>A. villosus</i>	a lever på växt
<i>A. haemorrhoidalis</i>	e fårspillning
<i>A. sordidus</i>	e fårspillning
<i>A. equestris</i>	e
<i>A. scybalarius</i>	e
<i>Heptolulacus villosus</i>	e
<i>Trox scaber</i>	(e)
Pingborre (<i>Amphimallon solstitiale</i>)	a
Gräsgrön guldbagge (<i>Cetonia aurata</i>)	a + ! larverna på murkenträ
Liten ekoxe/bokoxe (<i>Dorcus parallelipedus</i>)	a

Liten ekoxe

Tvåvingar

Fam Blomflugor

Episyrphus balteatus
Scaeva pyrastris
Metasyrphus corollae
M. latifasciatus
Helophilus pendulus
Platycheirus cyaneus
Eristalinus sepulch
Sphaerophoria scripta
Syrphus vitripennis
Cheilosia mutabilis

a. fastnar med snabeln i tulkörtsblom
e.
ta.
e.
e.
e.
e.
e.
e.
e.

Stickmygga

e. Bl.a. 2001

MUSSLOR eller BLÖTDJUR Mollusca

Radix peregra	a. stranden
R. ovata	fl. stranden
Hydrobia ulvae	a. stranden
Theodoxus fluviatilis	a. stranden
Blåmussla, Mytilus edulis	a. stranden
Östersjömussla, Macoma baltica	a. stranden
Potamogyrus antipodarum	fl. stranden

SNÄCKOR

Snäckor måste få kalk genom växter, men kan i nödfall repa på andra snäckor. Sniglar är ej kalkberoende, men mer fuktberoende. De har svårt att klara vattenhushållning. De förekommer därför i fuktområden och är nattaktiva. Sniglar kompenserrar skal (som behåller fukten) med slem, vilket irriterar fåglar. Skalsnäckorna är känsliga för förändringar. 40% av materialomsättningen i en lövskog sker genom snäckor. Passiv spridning av snäckor sker med fåglar, däggdjurspäls, människors växthandel. De är känsliga för ingrepp och bete. Predatorer är grävling, vildsvin, jordlöpare, silfid, fåglar. Måsfåglar släpper Arianta från hög höjd så att skalet krossas. Stenskvätta, trastar hackar sönder skalet.

Allmän beskrivning av Lillöns snäckfauna

Totalt har 49 molluskararter påträffats. Av dessa är 38 landlevande, 4 sötvattenlevande och 7 marina. I stort överensstämmer Lillöns molluskfauna med Storöns och Gotlands. En rad kalkkrävande och mycket sällsynta arter förekommer. I övriga Sverige saknas flera av dessa arter helt eller har en geografiskt starkt begränsad utbredning. I ett större zoogeografiskt perspektiv uppvisar faunan en mycket intressant sammansättning med förekomst av såväl atlantiska *Laauria cylindracea* som mellan-sydösteuropeiska element *Truncatellina costulata*, *Chondrina clienta*. Jämför man Karlsöarna finns skillnader framförallt i frekvens men också i artsammansättning beroende på betet.

Allmänna arter som påträffas i blockras, på klippor och ibland under stenar är *Chondrina clienta*, *Balea perversa* och *Clausilia bidentata*. Rikligt företrädda och spridda i öppna till halvöppna biotoper är *Pupilla muscorum*, *Vallonia costata*, *Vallonia pulchella* och *Vitrina pellucida* och den lilla, kalkkrävande *Truncatellina cylindrica*. Anmärkningsvärt och svårförklarligt är att *Vertigo pygmaea* och *Vallonia excentrica* uppträder mycket sparsamt. Båda är annars typiska för öppna miljöer och föredrar väl bete. Den på Stora Karlsö tämligen allmänna *Vertigo pygmaea* anträffas bara på en plats. Tämligen allmänna i de torra, halvöppna buskagen i branterna är följande medelstora arter: *Cochlicopa lubrica*, *Lauria cylindracea*, *Discus rotundatus*, *Aegopinella pura*, *Vitrea contracta* och *Oxychilus alliarius* och den mycket lilla, krävande *Truncatellina costulata* samt sällsynta *Cochlicopa lubricella*, *Aegopinella nitidula* och *Nesovitrea hammonis*. Den sistnämnda är Sveriges allmännaste landsnäcka. På fuktiga platser finns *Succinea putris*, bärnstenssnäcka. Spridda är de stora *Cepaea hortensis* och *Arianta arbustorum*. Märkligt nog har *Helicigona lapicida* endast hittats på en lokal, förutsättningarna för arten borde dock vara goda. Arten är inte funnen på Stora Karlsö där emellertid en likstor släkting, *Euomphalia strigella*, förekommer sällsynt. Troligen är detta exempel på slumpens stora roll vid passiv spridning av organismer till isolerade öar.

Karaktäristiskt för Lilla Karlsö är att små och mycket små arter som är beroende av ett stabilt förnaskikt med ostörda förhållanden och relativt konstant fuktighet, är sällsynta och tillbakaträngda till de partier av branterna som är svår- eller oåtkomliga för fåren (*Carychium tridentatum*, *Columella edentula*, *Vertigo pusilla*, *Vertigo substriata*, *Vertigo angustior*, *Punctum pygmaeum* och *Euconulus fulvus*). Arterna förekommer i branterna vid Janedi och i en brant del av Norder rasbrant, med framsipprande vatten, nedom Fachts grottor. (Ytterligare förekomster kan finnas i icke undersökta delar av Österberget.) På Stora Karlsö, där lundbiotoperna efter betets upphörande håller på att återhämta sig, är dessa arter betydligt mer spridda.

Mycket intressant är fyndet av *Nesovitrea petronella* på en plats i Österberget. Det är en kontinentalt präglad skogsart. Den är inte påträffad på Stora Karlsö. De anträffade exemplaren utgörs dock av tomma, subrecenta skal och det är möjligt att arten inte tillhör Lilla Karlsös recenta fauna.

Tre medelstora snigelarter har påträffats i fuktiga partier av rasbranterna; *Arion subfuscus*, *Arion fasciatus* och *Arion silvaticus*.

I Myren finns 6 arter *Carychium minimum*, *Deroceras laeve*, *Planorbis planorbis*, *Gyraulus crista*, *Bithynia tentaculata* och *Valvata cristata* (de fyra sistnämnda limniska arter). Av dessa har de fyra förstnämnda inte anträffats på Stora Karlsö, där liknande biotoper saknas. En mussla av släktet *Pisidium* är ännu inte artbestämd.

Karaktäristiska för strandmiljöerna är brackvattenarterna *Radix peregra*, *Hydrobia ulvae*, *Theodoxus fluviatilis*, *Mytilus edulis* och *Macoma baltica*. På vissa lokaler tillkommer *Potamopyrgus antipodarum* och *Radix ovata*.

Lungsnäckor (Pulmonata)

Fam Ellobiidae

Carychium tridentatum a.
C. minimum Myren

Fam Succineidae

Bärnstenssnäcka, Succinea putris a. i N-slätts fu-områden o Hästegang

Fam Cochlicopidae

Cochlicopa lubricella fl. bla Facts grottor

Fam Vertiginidae

Columella edentula a.
Truncatellina cylindrica fl. dominerar i grästuvor
T. costulata a
Vertigo pygmaea a. dominerar på LK annars ovanlig
enl v Proschwitz 1993 ovanlig 1 ex
V. pusilla a.
V. substriata a
V. angustior a

Fam Pupillidae

Pupilla muscorum a. vanligast på LK
Lauria cylindracea fl.

Fam Valloniidae/ Chondrinidae

Chondrina clienta a. betar lavar på sten
Vallonia pulchella a.
V. excentrica borde gynnas av bete men är ej vanlig
V. costata

Fam Endodontidae

Discus rotundatus a.
Punctum pygmaeum a

Fam Vitrinidae

Glassnäcka, Vitrina pellucida fl.

Fam Zonitidae

Aegopinella pura fl.
A. nitidula e.
Nesovitrea hammonis e.
N. petronella e. kontinental art, se ovan
Vitrea contracta fl.

Fam Glanssnäckor Zonitidae

Oxychilus alliarius a.

Fam Limacidae

Deroceras reticulatum a. N-slätts rasbrant
D.laeve Myren

Fam Enconulidae

Enconulus fulvus fl.

Fam Slutmunsnäckor Clausiliidae

Clausilia bidentata a.
Balea perversa fl.

Fam Helicidae

Helicigona lapicida fl. Rävågen
Trädgårdssnäck, Cepea hortensis a.
Arianta arbustorum a.

Sötvattensnäckor

Planorbis planorbis Myren
Gyraulus crista Myren
Bithynia tentaculata Myren
Valvata cristata Myren

Fam Lymnaeidae

Lymnea peregra a. källomr N-slätt

Sniglar

Fam

Arion subfuscus fl.
A. fasciatus fl.
A. silvaticus fl.

GALLBILDNINGAR (cecidier)

Flertalet bestämda av Carl-Cedric Coulianos. Här är gallerna ordnade efter värdväxten.

Ask

Bladgall av askbladloppa, *Psyllopsis fraxini* ma. Inrullad, broskig, violett bladkant.
Bladgall av askbladgallmygga, *Dasineura fraxini* e. Förtjockad mittnerv på undersidan.

Backsmultron

Smultronknottor. Bladgaller av gallkvalstret *Sierraphytoptus setiger* e. Röda knottor.

Brännässla

Blad- och stjälkgaller av rostsvampen starrost, *Puccinia caricina*. Oranga svulster, valkar på bladundersidan. ma. längs stigen ned till Norderslätt samt vid Myren 1999. Värdväxlar med starr-arter.
Bladgaller av nässelgallmygga, *Dasineura urticae* ma.

Gulmåra

Blomgall av gallkvalstret, *Aceria galiobla* ma.
Blomgall av gallkvalstret, *Vasates anthobius* a. Skottförtätning, "klump".

Kungsmynta

Skottspetsgall av kungsmyntagallkvalster, *Phytoptus origani* a. Gråskära, håriga skottspetsar.

Lundtrav

Blomskottgall av bladlus, *Lipaphis rossi*. Förtjockning av blomskottet och tätbuskig anhopning av blommor, vars foder- och kronblad blir ansvälda och deformerade, förlängda och förgrönade, mer eller mindre bladlika. Även fruktämne och skidor blir ofta förändrade. Lössen är grågröna, vitpuddrade (vax).

Ros

Sömtorn

Rönn

Hornrost. Bladgaller av rostsvampen *Gymnosporangium cornutum*, Värdväxlar med en.

Slån

Slånknottror. Bladgaller av slånggallkvalstret, *Phytoptus similis var prunispinosae* e. På en hårt nedbetad buske i S-rasbrant..

Teveronika

Skottspetsgall av veronikagallmygga, *Jaapiella veronicae* a. Gråhårig, kägelformad skottspets.

Timjan

Skottspetsgaller av timjangallkvalstret, *Eriophyes thomasi* a. Gråskära, håriga skottspetsar.

Tulkört

Blomgaller av tulkörtgallmygga, *Dasineura vincetoxici*. Blomknoppar förstörade, broskigt förtjockade, mer eller mindre rödaktiga. Öppnar sig senare med korta flikar. Inuti en vit-gulaktig, hoppande larv.

Vitmåra

Skottspetsgall av gallmygga, *Geocrypta galii*. Vitgula, oregelbunda galler.

SVAMPAR

Listan upptar 38 arter, främst porsvampar och buksvampar. Övriga svampgrupper är dåligt undersökta. Det finns ett stort antal, tydliga häxringar på ön. I dessa växer främst: nejlikbrokskivling, vårmusseron och i viss mån champinjoner. Rostsvamp se "gallbildningar" !

Buksvampar Gasteromycetales

Sträv jordstjärna, Geastrum berkeleyi	1 juli 1977
Mörk jordstjärna, G. coronatum	25 april 1975
Rodnande jordstjärna, G. vulgatum/rufescens	1 juli 1977
Fårad jordstjärna, G. nanum	a.
Naveljordstjärna, G. umbilicatum/badium	1975, 14 april 1981
Fransad jordstjärna, G. fimbriatum/sessile	1975, 14 april 1981
Säckjordstjärna, G. saccatum	14 april 1981
Dvärgjordstjärna, G. schmidelii	1 ex "Mykologiveckan" 2000
Hårig jordstjärna, Trichaster melanocephalus	Årligen vid Harstig
Sälljordstjärna, Myriostoma coliforme	e. 25 april 1975 1 ex på S-slätt vid "eken"; 1:a fyndet i Skandinavien. (Hjernquist), 2 ex 1979, 1981, 1985
Tallrikäggschamp, Disciseda candida	a.
Blygrå äggschamp, Bovista plumbea	a.
Skålrökschamp, Calvatia caelata	a.
Långskaftad rökschamp, C. exipuliforme	ta.
Rökschamp, Lycoperdon spadiceum	e.
Rottryffel, Scleroderma aurantium	e. rasbrant vid Kuren
Ofransad stjärkrökschamp, Tulostoma brumale	14 april 1981

Hattsvampar Agaricales

Vårmusseron, Tricholoma gamosum	a.
Fjällig bläckchamp	1988 vid "nya dasset"
Trådschamp	10 oktober 1977
Höstmusseron	a.
Lundbläckchamp, Coprinus alopecia	Flera ex "Mykologiveckan" 2000

Porsvampar Aphylophorales

Oxtungchamp, Fistulina hepatica	fl.
Pålsicka, Inonotus hispidus	På Finnoxel pomånga askar. (1981)
Brevicellicium olivascens	
Hyphoderma sambucii	
H. crustosa	
H. pruni	
Hymenochaete subfuliginosa	
Phanerochaete sordida	
Tätskinn, Peniophora incarnata	
Radulomyces confluens	
Rigidoporus vitreus	
Schizopora paradoxa	
Skumticka, Pongipellis spumeus	
Trechispora confinis	
Tubulucrinis subulatus	
Frätskinn, Vuilleminia comedens	

Stubbdyna, Ustulina deusta 1 ex "Mykologiveckan" 2000

Gelesvampar Tremellales

Svartöra, Auricularia mesenterica På alm

Hattmurklor Helvella

Vit hattmurkla, Helvella crispa e. under ek vid Kuren

ALGER

Algerna är dåligt undersökta och listan upptar endast 20 arter.

Blågröna alger Cyanophyta

Nodularia spumigena

Mycket rikligt ca 1 augusti 1984 och ofta på högsommaren, t ex 1991. Trådar, ser ut som hårstrån under lupp. Finns på djupt vatten. Går upp till ytan vid blomningen och om det är lugnt väder stiger den upp för snabbt och dör, då den inte hinner kompensera för UV-ljus

Aphanizomenon sp

"Växer" i buntar. Uppträder samtidigt med N.s men betydligt fåtaligare.

Rödalger Rhodophyta

Fjäderslick, Polysiphonia sp

Gaffeltång, Furcellaria fastigiata

Röd havsmossa, Ceramium tenuicorne

a.

Liten havsmossa, C. strictum

Phyllophora sp

Rödris, Rhodomela subfusca

Brunalger Phaeophyta

Slick, Pilaiella sp

Blåstång, Fucus vesiculosus

a.

Snärjtång, Chorda sp

e.

Småsnärja, Scytosiphon lomentaria

Grönalger Chlorophyta

Kransalg, Chara sp

a. Myren

Bergborsting, Cladophora rupestris

Grönslick, C. glomerata

a.

Fransalg, Urospora ulotrix

Tarmtång, Enteromorpha intestinalis

a.

Strutsallat, Monostroma grevillei

tarmtånglik

Spiralbandalg, Spirogyra sp

Sötvattenkällor på N-slätt

Blodregn, Haematococcus sp

Hällkar i rauklandet på N-slätt

LAVAR Lichenes

Förteckningen upptar 247 arter. Artlistan innefattar fynd från 1996 då Per Johansson m fl inventerade lavfloran på uppdrag av länsstyrelsen. Siffran inom parentes anger antalet lokaler där arten har påträffats på varje substrat.

Rödlistade arter och arter nya för Gotland

På Lilla Karlsö påträffades elva rödlistade arter. Ytterligare några epifytiska arter kan tillkomma. Tre av de rödlistade arterna växer på kalksten: *Caloplaca chrysodeta* guldorangelav (hk 3), *Gyalecta subclausa* liten kraterlav (hk. 2) *Petractis hypoleuca* liten stjärnfruktav (hk. 2).

C. chrysodeta är tämligen vanlig på lodytor och i skyddade överhäng. *G. subclausa* är spridd och växer på undersidan av klapperstenar och stenar i rösen. *P. hypoleuca* påträffades på lodytor längs den norra klinten. På nio av de gamla ekarna påträffades *Arthonia pruinata* matt pricklav (hk. 2) som också hittades på en alm. På två ekar påträffades *Lecanora sublivescens* blå halmlav (hk. 2) och på en ek *Opegrapha illecebrosa* gammeleklav (hk.1). *Caloplaca chrysophthalma* alleorangelav (hk. 3) påträffades ett tiotal gånger på trädbaserna av alm, ask och ek. *Cliostomum corrugatum* gul dropplav (hk. 4) påträffades steril på en alm i provytan. Degelius (1944) uppgav arten från Stora Karlsö, där den också återfanns under 1996. *Gyalecta truncigena* mörk kraterlav (hk. 2) hittades på äldre ask i provytan. *Opegrapha vermicellifera* stiftklotterlav (hk. 2) och *Schismatomma decolorans* grå skårelav (hk. 4) är båda spridda på de gamla lövträden

Hittills är det endast arter på silikatsten som troligtvis kan rapporteras som nya för Gotland. Det är svårt att spåra äldre uppgifter för vissa arter men *Arthonia phaeobaea*, *Lecania cf. turicensis*, *Tremolecia atrata* och *Xanthoparmelia somloensis* är troligtvis nya för landskapet. *Bacidia trachona* har inte rapporterats tidigare men hittades steril på en ek i Stenkyrka socken av Svante Hultengren 1995.

Brun spricklav. *Acarospora fuscata*
Kalkspricklav. *A. glaucocarpa*
A. macrospora.
Kalkpunktlav. *Acrocordia conoidea*
Grå punktlav. *A. gemmata*
miniaturfjällav. *Agonimia tristicula*
allelav. *Anaptychia ciliaris*

toffellav. *Anisomeridium bifforme*
trädbaslav. *A. nyssaegenum*
kustpricklav. *Arthonia phaeobaea*
pricklav. *A. pruinata* matt

s pricklav. *A. punctiformi*
fläcklav. *A. radiata*
Arthopyrenia punctiformis.
mörk gråstenslav. *Aspicilia caesiocinerea*
kalkstenslav. *A. calcarea*
gråstenslav. *A. cinerea*
A. contorta s. lat.
A. contorta ssp. *hoffmanniana*.
fågelkantlav. *A. leproscens*
Bacidia bagliettoana.
B. naegelii.
lönnlav. *B. rubella*
B. subincompta.
B. trachona.
Bagliettoa sp.
manlav. *Bryoria fuscescens*
vitskilvav. *Buellia alboatra*
B. epipolia.
skilvav. *B. punctata* liten
svart spiklav. *Calicium glaucellum*

Silikatsten (7).
Vittrade avsatser (1) och grus (1).
Vittrade avsatser (1) och grus (1).
Sammanlagt funnen på 13 lokaler på kalksten. Silikatsten (1).
På kvarstittande bark på död ask (1).
I jordbroklavsamhällen (2).
Vanlig på kalksubstrat. (9) Vanlig på övriga Gotland på alleträäd, men sällsynt på träd på Karlsöarna.
Alm (4), ask (3) och ek (3).
Alm (2), ask (1).
Silikatsten i strandzonen (1).
Alm (1) och ek (9). Rödlistad (hk. 2) som oftast växer på gamla ekar och på Lilla Karlsö påträffad på tio träd. På Gotland endast Avaeken och ekar i Fide prästänge.
Ask (4), alm (3) och ek (1).
Ask (5).
Alm (2), ask (9) och ek (1).
silikatsten (1).
Sammanlagt påträffad på kalksubstrat (12)
Silikatsten (15).
Block o hälltytor (1), lodytor (1), vittrade avsatser (2) o grus (2).
exponerad avsatts åt söder (1).
Silikatsten i strandzonen (2).
I jordbroklavsamhällen (2).
Alm (2) och ask (2).=20
Alm (6), ask (8) och ek (2).
Alm (1).
Silikatsten (2).
block och hälltytor (2), vittrade avsatser (2) och grus (1).
Silikatsten (1).
Alm (7), ask (9) och ek (4).
På kalksubstrat (15)
Alm (7), ask (9), ek (7), drivved (2) och silikatsten (5).
Trädlågor (3).

kopparspik. <i>C. lichenoides</i> (<i>C. salicinum</i>)	Trädlåga (1).
<i>Caloplaca atroflava</i> .	Silikatsten (1).
vaxorangelav. <i>C. cerina</i>	Alm (4), ask (11), ek (2), trädlåga (2) och vittrade kalkstensavsatser (2).
<i>C. cerinella</i> .	Ask (1).
<i>C. chalybaea</i> .	Block och hälltytor (2) och avsatser (2).
<i>C. chlorina</i> .	Alm (6), ask (4) och ek (2).
guldorangelav. <i>C. chrysodeta</i>	Lodytor (4).
alle'orangelav. <i>C. hrysophtalma</i>	Alm (3), ask (5) och ek (2).
<i>C. cirrochroa</i> .	Lodytor (1) och avsatser (2).
mjölig orangelav. <i>C. citrina</i>	Kalksubstrat (13). Dessutom på alm (7), ask (9), ek (3), drivved (2) och silikatsten i strandzonen (3).
<i>C. coronata</i> .	Block och hälltytor (2), vittrade avsatser (1) och grus (1).
matt orangelav. <i>C. decipiens</i>	Lodytor (2) och avsatser (1).
kalkorangelav. <i>C. flavescens</i>	Kalksubstrat (17). Dessutom på en almbas bredvid en kalkklippa med <i>C. flavescens</i> .
asporangelav. <i>C. flavorubescens</i>	Ask (1).
<i>C. lactea</i> .	Block och hälltytor (1), vittrade avsatser (2) och grus (2).
<i>C. lithophila</i> .	Silikatsten (1). Betraktas ibland som form av <i>C. holocarpa</i> (Santesson 1993).
strandorangelav. <i>C. marina</i>	Sten i strandzonen (11).
<i>C. microthallina</i> .	Sten i strandzonen (7) .
<i>C. obscurella</i> .	Alm (1).
murlav. <i>C. saxicola</i>	Kalksubstrat (12). Dessutom på ek (1).
klipporangelav. <i>C. scopularis</i>	Sten i strandzonen (3).
mossorangelav. <i>C. sinapisperma</i>	I jordbroklavsamhälle (1).
rosettorangelav. <i>C. thallincola</i>	Sten i strandzonen (7).
<i>C. velana</i> s. lat.	Rauk (1) och block/hälltytor (2).
grynig orangelav. <i>C. verruculifera</i>	Sten i strandzonen (7).
kuddägglav. <i>Candelariella coralliza</i>	Silikatsten (1).
ägglav. <i>C. vitellina</i>	Silikatsten (15) och ek (2).
grynig Ägglav. <i>C. xanthostigma</i>	Alm (1) och ek (1).
kalkjordlav. <i>Catapyrenium cinereum</i>	I jordbroklavsamhälle (1).
<i>C. spp.</i>	I jordbroklavsamhällen (2).
<i>Catillaria atomarioides</i> .	Silikatsten (2).
strandkollav. <i>C. chalybeia</i>	Silikatsten (4).
<i>C. lenticularis</i> .	På undersidan av ett kalkblock (1).
hedlav. <i>Cetraria aculeata</i>	På mark(4).
brämlav. <i>C. chlorophylla</i>	Silikatsten (1).
islandslav. <i>C. slandica</i>	På mark (2).
snölav. <i>C. nivalis</i>	På mark (2).
vednål. <i>Chaenotheca brunneola</i>	Trädlåga (1).
rostfläckig nållav. <i>C. ferruginea</i>	trädlåga (1).
grå nållav. <i>C. trichialis</i>	Ek (2).
<i>Chromatochlamys muscorum</i> .	I jordbroklavsamhällen (2).
gulmjöl. <i>Chrysothrix candelaris</i>	Alm (3) och ek (6).
fingerlav. <i>Cladonia digitata</i>	Trädlåga (1).
älghornslav. <i>C. foliacea</i>	På mark (3) och trädlåga (1).
rislav. <i>C. furcata</i>	På mark (4) och trädlåga (1).
kalkbägarlav. <i>C. pocillum</i>	På kalkjord (4).
hedrenlav. <i>C. portentosa</i>	På mark (1).
trattlav. <i>C. pyxidata</i>	På mark (1) och på trädlåga (1).
grå renlav. <i>C. rangiferina</i>	På mark (1).
falsk renlav. <i>C. rangiformis</i>	På mark (1).
fnaslav. <i>C. squamosa</i> var. <i>subsquamosa</i>	På mark (2).
kalkhedslav. <i>C. symphyarpa</i>	På kalkjord (4).
<i>Clauzadea monticola</i> .	Grus (2).
gul dropplav. <i>Cliostomum corrugatum</i>	Alm (1), steril.
dropplav. <i>C. griffithii</i>	Alm (1), ek (3), oxel (1) trädlåga (2).

Collema auriculatum.	Lodytor (2) och avsatser (1).
kamgelelav. <i>C. cristatum</i>	Exponerade, låga avsatser åt söder (1), i jordskrevan (1) och på vittrade avsatser (1).
kalkgelelav. <i>C. fuscovirens</i>	Block och hälltytor (1) och vittrade avsatser (2).
rikfruktig gelelav. <i>C. polycarpon</i>	Kalksubstrat (6).
seg gelelav. <i>C. tenax</i>	I jordbroklavsamhällen (1).
Dermatocarpon leptophyllum.	Lodytor (2) och avsatser (1).
mossgroplav. <i>Diploschistes muscorum</i>	I jordskrevan (2) och i jordbroklavsamhällen (1).
<i>Dirina massiliensis</i> .	Kalksubstrat (11).
lönlav. <i>Evernia prunastri</i> s	Ek (1). Vanliga art, förvånansvärt ovanl. på både St/La Karlsö.
fjällig svavellav. <i>Fulgensia bracteata</i>	I jordskrevan (2) och i jordbroklavsamhällen (2).
klipplav. <i>Fuscidea cyathoides</i>	Silikatsten (2).
jordkraterlav. <i>Gyalecta geonica</i>	I jordbroklavsamhällen (1).
kraterlav. <i>G. jenensis</i>	Lodytor (1).
liten kraterlav. <i>G. subclausa</i>	Undersidan av klapperstenar (6).
mörk kraterlav. <i>G. truncigena</i>	Ask (1).
blodplättslav. <i>Haematomma ochroleucum</i>	Silikatsten (1) och trädlåga (1).
var. <i>ochroleucum</i>	
flarnlav. <i>Hypocenomyce scalaris</i>	Trädlågor (3).20
blåslav. <i>Hypogymnia physodes</i>	Ask (2), ek (2), trädlågor (1) och silikatsten (1).
pukstockslav. <i>H. tubulosa</i>	Silikatsten (1). klilav. <i>Imshaugia aleuritica</i> Trädlågor (4).
<i>Ionaspis</i> sp.	Block och hälltytor (1).
<i>Lecania cyrtella</i> .	Alm (5) och ask (5).
<i>L. erysibe</i> .	Silikatsten (2) o kalksten (3). Ny för Gotl. från St Karlsö 1995.
<i>L. rabenhorstii</i> .	Grus (1).
<i>L. cf. turicensis</i> .	Silikatsten (1). Tidigare endast känd från Hallands Väderö.
vit kantlav. <i>L. albescens</i>	Kalksubstrat (10).
veckkantlav. <i>Lecanora allophana</i>	Alm (3), ask (6) och ek (5).
<i>L. campestris</i> .	Silikatsten (2).
al-lav. <i>L. carpinea</i>	Alm (3), ask (13) och oxel (1).
<i>L. chlorotera</i> .	Alm (3), ask (9), ek (4) och oxel (1).
<i>L. confusa</i> .	Alm (1), ask (2) och trädlågor (2).
veckad kalkkantlav. <i>L. crenulata</i>	Kalksubstrat (10).
murkantlav. <i>L. dispersa</i> s. lat.	Kalksubstrat (8). Dessutom på drivved (2).
<i>L. aff. dispersa</i> .	Silikatsten (1).
mosskantlav. <i>L. epibryon</i> brun	I jordskrevan (2) och i jordbroklavsamhällen (2).
mjölkkantlav. <i>L. expallens</i>	Ek (1) och trädlåga (1).
<i>L. aff. flotowiana</i> .	Kalksten i strandzonen (1).
<i>L. hagenii/sambuci</i> .	Troligtvis förekommer båda arterna.
saltkantlav. <i>L. helicopsis</i>	Sten i strandzonen (11).
sprickkantlav. <i>L. intricata</i>	Silikatsten (10).
kvartslav. <i>L. macrocyclos</i> stor	Silikatsten (2).
kvartslav. <i>L. muralis</i>	Silikatsten (8) och på kalkblock (1).
<i>L. orosthea</i> .	Silikatsten (14).
blekgul kantlav. <i>L. polytropia</i>	Silikatsten (9).
<i>L. aff. rimicola</i> .	Silikatsten (2).
grådaggig kantlav. <i>L. rupicola</i>	Silikatsten (17).
blå halmlav. <i>L. sublivescens</i>	Ek (2).
<i>L. sulphurea</i> .	Silikatsten (13) och kalksten (1).
halmlav. <i>L. symmicta</i>	Alm (1), drivved (1) och trädlågor (3).
<i>L. umbrina</i> .	Silikatsten (5).
gårdsgårdskantlav. <i>L. varia</i>	Trädlågor (3).
rutlav. <i>Lecidea fuscoatra</i>	Silikatsten (14).
molv. <i>L. lapicida</i> var. <i>lapicida</i>	Silikatsten (2).
grå skivlav. <i>L. lapicida</i> var. <i>pantherina</i>	Silikatsten (9).
brunfjällig skivlav. <i>L. lurida</i>	Lodytor (2), rauk (1), avsatser (1) och på mark (1).
asplav. <i>Lecidella elaeochroma</i>	Alm (7), ask (16), ek (7), oxel (1) och drivved (1).
<i>L. scabra</i> .	Silikatsten (4).

L. stigmata.
Lepraria incana coll.
 bomullsmjöllav. *L. lesdainii*
 mjöllav. *Leproloma membranaceum*
L. vouauxii.
 traslav. *Leptogium lichenoides*
 rundellav. *Lobothallia radiosa*
Megaspora verrucosa.
 vårtig sköldlav. *Melanelia exasperata*
 glänsande sköldlav. *M. fuliginosa*
 guldpuddrad sköldlav. *M. subaurifera*
 svedskivlav. *Miriquidica deustata*
Mycobilimbia berengeriana.
M. lobulata (*Toninia lobulata*).
M. sabuletorum (*Bacidia sabuletorum*).
 knölig sköldlav. *Neofuscelia loxodes*
 stiftsköldlav. *N. verruculifera*
Ochrolechia arborea.
O. lactea vit porlav.
 mångfruktig örnlav. *O. parella*
 grovkornig Örnlav. *O. subviridis*
 turners Örnlav. *O. turneri*
 svart klotterlav. *Opegrapha atra*
Opegrapha lithyrga.
 klotterlav. *O. varia*
 stiftklotterlav. *O. vermicellifera*
 mellanklotterlav. *O. vulgata*
O. spp.
 färglav. *Parmelia saxatilis*
 skrynkelav. *P. sulcata*
 stocklav. *Parmeliopsis ambigua*
 filtlav. *Peltigera cf. canina*
 krusig filtlav. *P. rufescens*
 bitterlav. *Pertusaria amara*

hagelporlav. *P. coccodes*
 gul porlav. *P. flavida*
 snöbollslav. *P. hemisphaerica*
 tunn porlav. *P. leioplaca*
 porlav. *P. pertusa*
 liten stjärnfruktav. *Petractis hypoleuca*
 kranslav. *Phaeophyscia orbicularis*

hjälmrosettav. *Physcia adscendens*

rosettav. *P. aipolia*

mångformig rosettav. *P. dubia*
 stjärnlav. *P. stellaris*
 finlav. *P. tenella*
 dagglav. *Physconia distorta*
 mossdagglav. *P. muscigena*
 koralltorvlav. *Placynthiella icmalea*
 bläcklav. *Placynthium nigrum*
 kyrkogårdslav. *Pleurosticta acetabulum*
 barkporina. *Porina aenea*
 skuggvårtlav. *P. chlorotica*
 blek kalkporina. *P. linearis*

Silikatsten (2) och vittrade kalkstensavsatser (1).
 Ek (2).
 Skyddade lodytor åt norr (1).
 Lodytor.
 Alm (1). Det. Louise Lindblom.
 Kalksubstrat (7).
 Block och hälltytor (1), vittrade avsatser (1) och grus (1).
 I jordskrev (1).
 Ask (1). På kvist
 Ask (1), ek (1), drivved (1) och silikatsten (14).
 Ask (1), ek (2) och trädlåga (1).
 Silikatsten (1).
 I jordbroklavsamhällen (1).
 I jordbroklavsamhällen (1).
 I jordbroklavsamhällen (1).
 silikatsten (3).
 Silikatsten (4).
 Trädlåga (1).
 Silikatsten (1).
 Silikatsten (6).å
 Ek (1).
 Alm (7), ask (5) och ek (6).
 Ask (4).
 Silikatsten (1). Prickig mellanklotterlav. *O. niveoatra* Ask (4).
 Alm (2) och ask (1).
 Alm (6), ask (2) och ek (4).
 Alm (3) och ask (1).
 Exponerade lodytor åt norr (1).
 Silikatsten (6) och drivved (1).
 Alm (1), ask(5), ek(4), oxel(1), trädlågor (1) och silikatsten(13).
 trädlågor (3).
 På mark (1).
 I jordbroklavsamh. (4) och på vittrade avsatser (1).
 Silikatsten (2). På Gotl. mycket vanlig på bark av både löv- och
 barrträd, men har på Karlsöarna endast påträffats på urbergsblock
 Ek (1).
 Ek (1).
 Ek (3).
 Ask (1).
 Ek (3).
 Kalksubstrat mot norr (7).
 Kalkblock och hälltytor (1), lodytor (1), avsatser (1), alm (4), ask
 (4), ek (2) och drivved (1).
 Kalksubstrat (8). Också på alm (8), ask (11), ek (4), trädlåga (2),
 drivved (1) och silikatsten (2).
 Ask (3) och ek (1).
 stoftlav. *P. caesia* Kalkblock och hälltytor (1), vittrade avsatser
 (1) och silikatsten i strandzon (1).
 Silikatsten (4).
 Ask (6) och oxel (1).
 Alm (1), ask (7), ek (4), Trädlåga(1) silikatsten (3).
 Alm (1), ask (3) och ek (1).
 I jordbroklavsamhällen (3) och i jordskrev (1).
 trädlågor (2).
 Block och hälltytor (2), vittrade avsatser (1) och grus (2).
 Ask (1).
 Alm (1).
 Silikatsten (2).
 Lodytor (6) och avsatser (1).

Porpidia cf. soredizodes.	Silikatsten (1). Arten rapporterades Ny för Gotland från Stora Karlsö 1995.
brun guldskev. Protoblastenia calva	Block och avsatser i nordbrant (1) och grus (2).
småfruktig guldskev. P. incrustans	Kalksubstrat åt norr (2).
guldskev. P. rupestris	Vittrade avsatser (2), grus (2), block, avsatser och lodytor (3, soredie).
kastanjebrun kantlav. Protoparmelia badia	Silikatsten (2).
gälllav. Pseudevernia furfuracea	Silikatsten (1).
Pyrenocollema halodytes.	Kalksten i strandzonen (2). Ny för Gotland från St Karlsö 1995.
mjölilig brosklav. Ramalina farinacea	Alm (5), ask (8), ek (6) och oxel (1).
rosettbrosklav. R. fastigiata	Ask (3) och ek (1).
brosklav. R. fraxinea	Alm (2), ask (3), ek (1) och oxel (1).
fågeltoppsbrosklav. Ramalina polymorpha	Silikatsten (1).
Rhizocarpon distinctum.	Silikatsten (15).
R. geographicum kartlav.	Silikatsten (10).
Rimularia furvella.	Silikatsten (1).
parasitskev. R. insularis	Silikatsten (4).
Rinodina bischoffii.	Block och hälltytor (1), vittrade avsatser (1) och grus (1).
lodkrimmerlav. R. confragosa	Silikatsten (4).
R. conradii.	På marken (1).
R. exigua.	Ek (1).
kustkrimmerlav. R. gennarii	Sten i strandzonen (8).
R. pyrina/sophodes.	Troligtvis.
R. sp.	Silikatsten (1).
liten svartstjärna. Sagirolechia protuberans	vittrade avsatser (1) och grus (1).
mörk skivlav. Schaereria fuscocinerea	Silikatsten (10).
grå skärelev. Schismatomma decolorans	Alm (4), ask (2) och ek (9).
trädgrovelav. Scoliciosporum chlorococcum	Ask (1), på kvist.
klippgrovelav. S. umbrinum	Silikatsten (13).
tjock kantlav. Squamarina cartilaginea	Vittrade avsatser (3).
svart kantlav. Tephromela atra	På kalksubstrat (9). Silikatsten (15) och alm (1).
T. grumosa.	Silikatsten (7).
Thelidium decipiens.	Grus (1).
T. incavatum.	Grus (1).
knagglav. Toninia cf. sedifolia	Vittrade avsatser (1) och i jordbroklavsamhället (2).
mjölilig trapelia. Trapelia placodioides	Silikatsten (1).
vedknotterlav. Trapeliopsis flexuosa	Trädåga (1).
rutskivlav. Tremolecia atrata	Silikatsten (4).
glatt navellav. Umbilicaria polyphylla	Silikatsten (2).
luddig skägglav. Usnea hirta	Ek (1) och Trädåga (1). Små förkrympta exemplar.
Verrucaria caerulea.	Kalksubstrat åt norr (4).
V. calciseda.	Kalksubstrat (5).
V. foveolata.	Grus (2).
V. fuscella.	Kalksubstrat (11).
V. glaucina auct.	Kalksubstrat (10).
saltlav. V. maura	Sten i strandzonen (11).
murvårtlav. V. muralis	Grus (2).
brunsvart vårtlav. V. nigrescens	Kalksubstrat (13). Dessutom påträffad på silikatsten (1).
V. viridula.	Grus (1).
granlav. Vulpicida pinastri	Silikatsten (1).
kaklav. Xanthoparmelia conspersa	Silikatsten (3).
smalflikig kaklav. X. somloensis	Silikatsten (1).
grov ljuslav. Xanthoria candelaria	Lodytor (3), rauk (1), silikatsten (10), alm (2), ask (2) och ek (1).
vägglav. X. parietina	Kalksubstrat (11), silikatsten (9), alm (7), ask (15), ek (5), oxel (1), drivved (2) och trädågor (2).
mångfruktig vägglav. X. polycarpa	Silikatsten (1), ask (10), ek (4), oxel (1) och drivved (1).

MOSSOR

Artlistan upptar 87 arter.

e= enstaka, f = flerstädes, a = allmän. Parentes anger att arten enbart setts av Persson (1944).

Levermossor Hepaticae

Reoulia hemispaerica	(f)
Kägellungmossa, Conocephalum conium	(e)
Lungmossa, Marchantia polymorpha	(a)
Bandmossa, Metzgeria furcata	(e)
Leiocolea heterocolpos	(e)
Bräkenmossa, Plagiochila asplenoides	(f)
Scapania calcicola	(e)
Läppsvepmossa, Porella platyphylla	(a)
Cephaloziella byssacea v papillosa	(e)

Bladmossor Musci

Enmossa, Polytrichum juniperinum	f
Amblyodon dealbatus	(e)
Stjärnmossa, Mnium cuspidatum	(f)
M. stellare	e
Praktstjärnmossa, M. undulatum	e
Philonotis calceola	e.
Rosmossa, Rhodobryum roseum	f
Bryum caespitium	a
Skruvnickmossa, B. capillare	(f)
Skär nickmossa, B. pallens	(e)
B. pendulum	(e)
Opalmossa, Pohlia cruda	(e)
Funaria calcarea	(e)
Spåmossa, F. hygrometrica	(f)
St klockmossa, Encalypta streptocarpa	a
L klockmossa, E. vulgaris	(e)
Tortula montana	f
Murmossa, T. muralis	(e)
Takmossa, T. ruralis	e
Pottia heimii	(e)
P. lanceolata	(e)
Krusmossa, Tortella tortuosa	a
Trichostomum brachydontium	(e)
Eucladium verticillatum	(e)
Barbula convoluta	f
B. rigidula	f
B. tophacea	(e)
B. vinealis	(e)
Hällkuddmossa, Grimmia commutata	(e)
Hårkuddmossa, G. pulvinata	a
Dicranum mühlenbeckii	f
Kvastmossa, D. scoparium	a
Seligeria doniana	(e)
Brännmossa, Ceratodon purpureus	(e)
Planmossa, Distichium capillaceum	f
Ditrichum flexicaule	f
Fickmossa, Fissidens adianthoides	(e)
F. cristatus	f
F. minutulus	(e)
Gårdhättemossa, Orthotrichum anomalum	(e)
Kalkhättemossa, O. cupulatum	f
Kakmossa, Hedwigia ciliata	(e)

Fällmossa, <i>Antitrichia curtipendula</i>	a
Palmmossa, <i>Climacium dendroides</i>	f
Fjädermossa, <i>Neckrea complanata</i>	(e)
Rävsvansmossa, <i>Thamnium alopecurum</i>	f
Gruskammossa, <i>Thuidium abietinum</i>	a
Back-thujamossa, <i>T. philiberti</i>	(e)
<i>T. recognitum</i>	(e)
Kalkraggmossa, <i>Anomodon viticulosus</i>	f
Trindmossa, <i>Myorella julacea</i>	(e)
Guldlockmossa, <i>Homalothecium sericeum</i>	a
Gyllenmossa, <i>Camptothecium lutescens</i>	a
Blekgräsmossa, <i>Brachythecium albicans</i>	a
Källgräsmossa, <i>B. rivulare</i>	(e)
Gräsmossa, <i>B. rutabulum</i>	a
Eurhynchium pulchellum	(e)
<i>E. pumilum</i>	(e)
Hasselmossa, <i>E. striatum</i>	(e)
<i>E. swartzii</i>	f
Rhynchostegiella tenella	f
Spjutmossa, <i>Calliergoniella cuspidata</i>	f
Lerkrokmossa, <i>Drepanocladus aduncus</i>	a
<i>D. lycopodioides</i>	(e)
<i>D. sendetneri</i>	(e)
Källklomossa, <i>Cratoneurum filicinum</i>	f
<i>Campylium chrysophyllum</i>	(e)
<i>C. hispidulum</i>	(e)
<i>C. polygamum</i>	(e)
Guldspärmossa, <i>C. stellatum</i>	(e)
Krypmossa, <i>Amblystegium serpens</i>	a
<i>A. varium</i>	(f)
<i>Amblystegiella sprucei</i>	(f)
<i>Taxiphyllum depressum</i>	(e)
Bergklomossa, <i>Hypnum cypressiforme</i> v <i>lacunosum</i>	a
Kalkkammossa, <i>Ctenidium molluscum</i>	e
Hakmossa, <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	a
Kransmossa, <i>R. triquetrum</i>	a

KÄRLVÄXTER

Artlistan omfattar 356 kärlväxter. Dessutom anges ytterligare 32 arter vilka enligt Fröman (1979) vid något tillfälle har uppgivits från ön. Dessa senare arter kan i flera fall ifrågasättas, se vidare Fröman 1979: "Fanerogamer och Kärlkryptogamer på Lilla Karlsö, preliminär utgåva")

Ormbunksväxter Kärlkryptogamer

- Åkerfräken, *Equisetum arvense* e. Stranden på N-slätt. 1989 rikl 2:a udd S-slätt
Ormtunga, *Ophioglossum vulgatum* e. Fuktsvackor på N-slätt
Läsbräken, *Botrychium lunaria* e. på platån. 1:a obs 87 strax ovan trappan, (även 1988)
Murruta, *Asplenium ruta muraria* fl. på klippor
Bergspring/Svartbräken, *A.trichomanes* fl. N-rasbrant, Ö-berget, grottor sub. *Inexpectans* 1990 N Vagnhus enl Eva Tigersköld
sub trichomanes (diploid), smala, släta småblad, konkava bladkanter, växer på surt berg, subs quadrivalens (...), växer på kalk, smala småblad
subs inexpectans (diploid), bredare småblad, något naggade i kanten, växer på kalk, q kan korsa sig med i. Korsningen blir kraftigare.
Hjorttunga, *A. scolopendrium* e.
Stenbräken, *Cystopteris fragilis* fl. N-rasbrant, grottor

Fröväxter Fanerogamer

Nakenfröiga

- Tall, *Pinus silvestris* tillfälligt skott
En, *Juniperus communis* e. 1973: 22 små ex spridda på klippfyllor runt ön. 1987 plantor på ytterligare tre platser: Myren, Minimyren, ovan trappan.

Gömfröiga

ENHJÄRTBLADIGA

Svaltingar Alismataceae

- Gotlandssvalting, *Alisma lanceolatum* e. i Myren, rikligt 83, 85

Sältingar Juncaginaceae

(Havssälting, *Triglochin maritima* enligt I F)

Nateväxter Potamogetonaceae

- Trådnate, *Potamogeton filiformis* Rikligt i grundvattnet på S-slätt tillsammans med tarmtång, 1985 -tidigare ej kontrollerad)
Gräsnate, *P. gramineus* e. i Myren 1973

Särvväxter Zannichelliaceae

- Hårsärv, *Zannichellia palustris* e. på stranden på S-slätt

Bandtång Zosteraceae

- Bandtång, *Zostera marina* e.

Liljeväxter Liliaceae

- Ängsvårlök, *Gagea pratensis* e. på hylla N Bodarna 1973-80 därefter utgången, många ex vid "Därkätten" 1973-97, o platån vid Janedi, ovan Issjögrottorna och S kanten av Gröndal; 1994 räknades 100 blm + ytterligare många icke blm.. (OBS ovanlig art på Gotland !)
Sandlök, *Allium vineale* fl. i Rävnhagen
Backlök, *A. oleraceum* e. 1990

Gräslök, *A. schoenoprasum*
Ramslök, *A. ursinum*

Skogslök, *A. scorodoprasum*
Getrams, *Polygonatum odoratum*

Tågväxter Juncaceae

Salttåg, *Juncus gerardi*
Löktåg, *J. bulbosus*
Ryltåg, *J. articulatus*
(Vägtåg, *J. bufonius* enl IF)
Knippfryle, *Luzula campestris*
Ängsfryle, *L. multiflora*

Gräs Poaceae/Gramineae

Rörflen, *Phalaris arundinacea*
Vårbrodd, *Anthoxanthum odoratum*
Kärrkavle, *Alopecurus geniculatus*
Flentimotej, *Phleum phleoides*
Vildtimotej, *P. bertolonii*
Krypven, *Agrostis stolonifera*

Storven, *A. gigantea*
Tuvtåtel, *Deschampsia caespitosa*
Knylhavre, *Arrhenatherum elatius*
Ängshavre, *A. pratense*
Luddhavre, *A. pubescens*
Havre, *Avena sativa*
Älväxing, *Sesleria coerulea*
Grusslok, *Melica ciliata*
Blåtåtel, *Molinia coerulea*
Knägräs, *Sieglingia decumbens*
Darrgräs, *Briza media*
Hundäxing, *Dactylis glomerata*
Kamäxing, *Cynocurus cristatus*
Ängsgröe, *Poa pratensis*
Smalbladigt ängsgröe, *P. angustifolia*
Smågröe, *P. irrigata*
Knölgröe, *P. bulbosa*
Lundgröe, *P. nemoralis*
Sengröe, *P. palustris*
Kärrgröe, *P. trivialis*
Vitgröe, *P. annua*
Berggröe, *P. compressa*
Saltgräs *Puccinellia retroflexa*
Mannagräs, *Glyceria fluitans*
Rödsvingel, *Festuca rubra*
Fårsvingel, *F. ovina*
Ängssvingel, *F. pratensis*
Rörsvingel, *F. arundinacea*
Engelskt rajgräs, *Lolium perenne*
Sandlosta, *Bromus sterilis*
(Taklosta, *B. tectorum* enligt I F)
Luddlosta, *B. hordeaceus*
Lundskäfting, *Brachypodium silvaticum*
Vete, *Triticum sativum*
Kvickrot, *Elytrigia repens*

Lundelm, *Elymus caninus*

a.
e. V Hästegang, nedom Angelins grotta, vid stranden nära "Därkätten"

a. S-rasbrant, Rävhusen
fl. på hyllor, i sprickor på platån

e. N/S strand (m2 stora mattor SOMyren 1987)
e. Myren, N-slätts strand och fuktområden (Obs ovanlig på Gotl)
e. N-slätts strand, N-Vagnhus, S-rasbrant, 1983 i Lillmyren

a.
e. vid Myren

e. Hisingers grotta

a.

e. i Myren

a.

fl. längs stigen på S-slätt 88

e. Fu-omr nedom Janedi, stöväxter former vid Myren och N-slätts fu-omr

e. 1983 Lillmyren

e. Relativt rikligt vid Myren. N-slätts fuktområden

fl. N-rasbrant o slätt, NO Gubbklivet

a.

fl. Rävhusen, S-Vagnhus, (f alpinum) N-Vagnhus, N-rasbrant

e. Myren (fågelspridd)

a. fuktiga ställen

fl. betesfriad delar i öster

a. fuktiga platser

e. I Lillmyren 1990

fl. Myren Platån

fl. Gröndal, Rävhusen, N-rasbrant, Ö- o V-berget

Tillfall. 1988 där fåren utfodrats med hö u vintern.

e. Hisingers grotta

1983 S-rasbrant

e. N-slätts strand

fl. Rävhusen, V-berget, Platåkanter

e. Rävhusen, V-berget

e. fuktområdet på N-slätt, Myren

e. Hisingers grotta

fl. stigar

fl. S-slätt o S-rasbrant

e. S-slätts strand, SOMyren

Rikligt i Myren

a.

a.

fl. N-slätt, V-berget

e. fuktområdet på N-slätt

e. Bodarna, Rävhusen

fl. berg, främst på kväverika platser

a.

fl. S rasbranten. Ökat efter 1977

e. skratmåsbön i Myren

fl. Bodarna, Rävhusen,

S Vagnhus, Hisingers grotta. +/-borst.

e. Rävhusen o Bodarna. Minskat efter att Rävhusshägnat togs bort.

Korn, *Hordeum disticum*
Äkta hirs, *Panicum miliaceum*
Kanariegräs, *Phalaris canariensis*

e. skrattnåsbön i Myren 78
t. Bodarna 1988
t. Bodarna 1988.

Lemnaceae

Andmat, *Lemna minor*

Tämligen rikligt i myren (1986)

HalvgräsCyperaceae

Blåsäv, *Scirpus tabernaemontani*
Plattsäv, *Blysmus compressus*
Agnsäv, *Eleocharis uniglumis*
Knappsäv, *E. palustris* ssp *vulgaris*
Ängsull, *Eriophorum angustifolium*

Rikligt i Myren
Smöjge
Rikligt i Myren, e. stranden på S-slätt
Rikligt i Myren
e. fu-omr. N-slätt, Minimyren,
VMyren
Litet bestånd i S Myren

Ag, *Cladium mariscus*
(Nålstarr, *Carex dioica* enligt I F)
Piggstarr, *C. spicata*
(*C. contigua* enl tidigare uppg)

fl. Räv. Bodarna, Stalen, Gröndal, Nslätt- Borgen
troligen förväxlad med betad *C. spicata*
contigua finns på Gotland endast på Fårö
e. S-rasbrant; Ö almbeståndet
Rikligt i Myren
Rikligt i Myren (1979: 400 tuvor)
fl. på platån (t ex Rapakiviblocket,
trappan)
e. Myren o fu-områden på N-slätt
a. Myren o fu-områden N-slätt
ta. Myren, fu-omr. N-slätt, NÖ platån, Ö-berget
Rikligt i Myren

Långstarr, *C. divulsa*
Småstarr, *C. nigra*
Bunkestarr, *C. elata*
Vårstarr, *C. caryophylla*

Ärtstarr, *C. oederi*
Hirsstarr, *C. panicea*
Slangstarr, *C. flacca*
Trådstarr, *C. lasiocarpa*
(Grusstarr, *C. hirta* enligt IF)
Luddstarr, *C. tomentosa*

e. Myren 26/7 1983 (Ingmansson)

Orkideér Orchidaceae

Krutbrännare, *Orchis ustulata*

e. platån ;1962:1 ex , 1984.: 1 ex trappan, 15/6 1987 : 18 ex
norra ask - Gröndal, 1995: spridd på platån

(Adam och Eva, *O. sambucina* enligt I F)
Sankt Pers nycklar, *O. mascula*

e. N-slätt o platån. 1973: 40 ex i och kring fd inhägnaden vid
Dårkätten. 1976: 20 ex i inhägnaden vid Dårkätten, 1 ex med
fläckigt blad vid Helveteshålet, 7 ex i rasbranten mellan Harstig
och Hästegang.. 1995 rikligt t ex 105 ex vid Helveteshålet.
e. fu-området på N-slätt: 1973: 370 ex / 3
lokaler, 1987: 115 ex.
e. 1973:5 ex på en lokal ovan "stora
stranden" på N-slätt

Honungblomster, *Herminium monorchis*

Tvåblad, *Listera ovata*

TVÅHJÄRTBLADIGA

Ek Fagaceae

Ek, *Quercus robur*

14 stora träd i Suderrasbrant 1974

Alm Ulmaceae

Alm, *Ulmus glabra*

43 stora träd i Suder rasbrant 1974. Många skott i rasbranter och i
karstsprickor på platån.
Många avalmarna har rotskott, vilket tyder på lundalmar, men
andra karaktärer tyder på vanlig alm)

Lundalm, *U. carpiniifolia*

Nässelväxter Urticaceae

Brännässla, *Urtica dioica*
Etternässla, *U. urens*

a. rasbranter och på stränder.
fl. S-Vagnhus, Hästegang, Ö-berget, Bodarna, fl rasbranter

Slideknä växter Polygonaceae

Åkerbinda, *Polygonum convolvulus*
Trampört, *P. aviculare*
Åkerpilört, *P. persicaria*
(Vanlig pilört *P. lapathifolium* enligt I F)
Gårdskräppa, *Rumex longifolius*
Kruskräppa, *R. crispus*
Ängssyra, *R. acetosa*

a. S-rasbrant lokalt Ökat sedan 1977
e. Trädgården, S-rasbrant
e. Myren

e. S-slätts strand
e. Ö-berget nära referenshyllan 1980
a.

Mållor Chenopodiaceae

Lungrot, *Chenopodium bonus henricus*
Svinmålla, *C. album*
Strandmålla, *Atriplex litoralis*
Vägmålla, *A. patula*
Spjutmålla, *A. latifolia*
(*A. prostrata* enligt I F)
Sodaört, *Salsola kali*

Rikligt i fällorna vid Bodarna
e. Myren
e. Norderstrand
e. S-Vagnhus, V-berget, S-rasbrant. Ökat efter 1977.
e. stränderna i söder

1 ex vid källan 1993

Nejlikväxter Caryophyllaceae

Smällglim, *Silene vulgaris*
Strandglim, *S. maritima*
Backglim, *S. nutans*
Tjärblomster, *Viscaria vulgaris*
Backnejlika, *Dianthus deltoides*
Hylsnejlika, *Petrorhagia prolifera*
(Såpört, *Gypsophila fastigiata* enligt I F)
Våtarv, *Stellaria media*
Blekarv, *S. apetala*
Grässtjärnblomma, *S. graminea*
Fältarv, *Cerastium arvense*

e. Norder rasbrant
e. stranden i NV, Valen
a.
ta. platån o fl.på S-slätt
e. platåkanten
Lokalt rikligt på S-slätt och S-rasbrant

fl. S-rasbrant, Österberget
fl. S-rasbrant o slätt, Ö-berget. Lokalt a.
a.

e. S-slätt vid Svalberget o platån vid trappan, 1981 även mellan trappan o N asken, 1987 rikligt vid Svalberget o även N korset
a.

a.

a.
e. bergskanten NV om Janedi

a.
e. S stranden (9/10 1977)
e. stränderna i norr
fl. strand i N, S samt Ö-berget
a.

e. stränderna i norr

t. 1981: platåkanten vid trappan 1 exemplar

Ranunkelväxter Ranunculaceae

Råttsvans, *Myosurus minimus*
Ältranunkel, *Ranunculus flammula*
Majsmörblomma, *R. auricomus*
Smörblomma, *R. acris*
Revsörblomma, *R. repens*
Knölsörblomma, *R. bulbosus*
Svalört, *R. ficaria*

t. (1973) stranden nedom S-Vagnhus

Rikligt i Myren
Fu-omr på N-slätt
Fu-omr på N-slätt
Myren

a. Extremt riklig 1987
Lokalt riklig rasbranterna

Grodmöja, *R. trichophyllus*
Tiggarranunkel, *R. scleratus*
Blåsippa, *Hepatica nobilis*
Mosippa,
Vitsippa, *Anemone nemorosa*
Gulsippa, *A. ranunculoides*

Tovsippa, *A. sylvestris*
Fältsippa, *A. pratensis*
Stor kustruta, *Thalictrum minus v kochii*

Vallmoväxter Papaveraceae

Skelört, *Chelidonium majus*
Kornvallmo, *Papaver rhoeas*
Rågvallmo, *P. dubium*
Smånunneört, *Corydalis fabacea*
Gotlandsnunneört, *C. gotlandica*

Handnunneört, *C. laxa*
Slokunneört, *C. pumila*

C. fabacea x *C. laxa*
C. laxa x *C. pumila*

Korsblommiga Brassicaceae/Cruciferae

Stenkrassing, *Hornungia petrea*
Penningört, *Thlaspi arvense*
Lomme, *Capsella bursa-pastoris*
Dansk skörbjuggsört, *Cochlearia danica*
Vanlig skörbjuggsört, *C.*

Grådraba, *Draba incana*
Lunddraba, *D. muralis*
Nagelört, *Erophila verna*
Vejde, *Isatis tinctoria*
Lökrav, *Alliaria officinalis*
Raps, *Brassica napus*
Ängsbräsma, *Cardamine pratensis*
Bergbräsma, *C. hirsuta*
Tandrot, *Dentaria bulbifera*
Backrav, *Arabis thaliana*
Lundrav, *A. hirsuta*
kalkrav, *A. h. var glaberrima*
Bergkårel, *Erysimum hieracifolium*
Åkerkårel, *E. cheiranthoides*
Stillfrö, *Descurainia sophia*
Marviol, *Cakile maritima*

Fetbladsväxter Crassulaceae

Kärleksört, *Sedum telephium*

Myren

e. Myren och SVstranden
a. rasbranter och karstsprickor
e. Platån strax S s-asken
e. platån och i N-rasbrant
fl. platån rikligt med ej blm ex i sprickor. Blm i Räv hagen vid karlsösalladen, Gröndal, N-rasbrant (rikligt 1983). På N-slätt i "Borgen" 1988 samt 1984 på västra platån
1:a fynd 1996: 11 ex på platån N södra trädet.
fl. platån
a.

fl. rasbranter, Ö-berget, V-berget

e. Ö-berget
e. S-rasbrant
fl. Dårkätten", N Janedi , Ö N-rasbr.
e. Norder rasbrant nederst vid Dårkätten: 50 blm ex 1994,
Räv hagen
e. Räv h., Trädgården, sänkor på N och NO platån där gräset är högt: 1994 50 ex O Helveteshålet, ovan Jandei 20 ex och ovan Issjögrottorna 10 ex..
N-rasbrant vid Smidts grotta
Trädgården

a.

t. 1986

fl. S/N-rasbrant, Ö-berget, V-berget

a. på öns V, N, Ö-delar

1 ex V-berg 1999, På klippvägg i V-berg hittades *C. officinalis* bland i övrigt rikligt förekommande dansk skörbjuggsört. Arten är inte uppgiven från Gotland, men växer på stränder från Bohuslän till Kalmar och på Öland. Arten skiljer sig från dansk skörbjuggsört bl.a. i bladformen. Rosettbladen hos skörbjuggsört är skaftade och njurformade medan de hos dansk skörbjuggsört är rundat 3-kantiga. Vinter-stormarna 2000 hade sköljt bort plantan.

a.

a. S-slätt, S-rasbrant och platån

a.

e. Räv h., S-rasbrant, Trädgård., V-berg

a. lokalt Räv hagen, rasbranterna

e. klipphyllor vid Stalen

Myren

fl. rasbranterna, a. S-rasbrant, Ö-berg

e. Flera ex i ÖLångräng. ovanlig art på Gotland.

fl. S-slätt

a.

a. S-slätt och platån

fl. V-berget o N- rasbrant

e. Myren 1978, Ö-berget 1985

Rikligt i Ö-berget 1989

t. 1 ex. i gruset vid bryggan 1988

e. Räv hagen, S-rasbrant

(Röd kärleksört, *S. purpureum* enligt I F)
Vit fetknopp, *S. album*
Gul fetknopp, *S. acre*

a. (Obs växer även i gräs)
a.

Bräckor Saxifragaceae

Grusbräcka, *Saxifraga tridactylites*
Mandelblom, *S. granulata*
Krusbär, *Ribes uva-crispa*
Röda vinbär, *R. rubrum*
Måbär, *R. alpinum*

a.
a.
e. Rävhusen
e. 1 ex Stalen 88 A Hjernquist
fl. hyllor, Rävhusen, 15 ex i N-rasbrant,
1 ex. i Ö-berget, 1 ex. i V-berget

Rosväxter Rosaceae

Slån, *Prunus spinosa*

Totalt 33 bestånd 1973, fl. S-rasbrant o S-slätt, 2 bestånd i sprickor på platån, 1 ex i N-rasbrant t. 2ex klippa vid Bodarna (nedsågade) fl. sprickor o klipphyllor 21 ex 1973, 6 stora o 13 mindre i S-rasbrant o Rävhusen, 2 kraftigt betade N delen av platån. (+?3 nya ex i S-rasbr1988)

Vejksel, *P. mahaleb*
Oxbär, *Cotoneaster integerrimus*
Rund-hagtorn, *Crataegus oxyacantha*

19 ex 1973, 18 små ex. i N-rasbrant,
1 ex. i S-rasbrant
63 exemplar 1973, 4 ex. i S-rasbrant,
9 stora o 30 små ex. i N-rasbrant, 6 stora o 10 små i Ö-berget, 2 små Rävhusen, 1 stor o 1 litet ex. vid Helveteshålet
30 ex 1973, 8 stora o 10 små i S-rasbr., 12 små ex. i N-rasbr.
37 ex 1973, 1 stort och 14 små i S-rasbrant, 1 stort och ett litet Rävhusen, 1 litet Ö-berget, 4 små N-rasbr., 1 stort o 14 små ex. V-berget

(Trubbhagtorn, *C. monogyna* enligt I F)
Rönn, *Sorbus aucuparia*

Finnoxel, *S. hybrida*

Oxel, *S. intermedia*
Klippoxxel, *S. rupicola*

e. V-berget, Rävhusen
a.
e. Rävhusen. 1982, A Hjernquist
Rikligt vid Myren
a.
e. platån, Suderslätt
a.
fl. S- och N-rasbrant, Rävhusen

Blåhallon / Salmbär, *Rubus caesius*
Backsmultron, *Fragaria viridis*
Smultron, *F. vesca*
Gåsört, *Potentilla anserina* var *sericea*
Femfingerört, *P. argentea*
Vårfingerört, *P. crantzii*
Småfingerört, *P. tabernaemontani*
Revfingerört, *P. reptans*
(Gråfingerört *P. cineria* enligt I F)
Nejlikrot, *Geum urbanum*
(Humleblomster *G. rivale* enligt I F)
Brudbröd, *Filipendula vulgaris*
(Älggräs, *F. ulmaria* enligt I F)
Daggkäpa, (*Alchemilla coll.*)
Småborre, *Agrimonia eupatoria*
Pimpinell, *Sanguisorba minor*
Flikros, *Rosa obtusifolia*

fl. rasbranter, N-slätt

Nypon, *R. canina*

a.
e. Gröndal
e. N-rasbrant, Nplatån
Lokalt riklig, i sluttningen på slätten Ö "slånsnåret" på S-slätt
fl. Ej artbestämd tidigare - inventering visade att 25 av buskarna i södra rasbranten var flikrosor.
a. rasbranter o på klipphyllor

Ärtväxter Fabaceae Leguminosae

Gullucern, *Medicago falcata*
Humlelusern, *M. lupulina*
Jordklöver, *Trifolium campestre*
Vitklöver, *T. repens*
Skogsklöver, *T. medium*
Rödklöver, *T. pratense*
Harkklöver, *T. arvense*

Lokalt, Rävhusen, S-rasbrant
a.
fl. S-slätt och platån
fl. Myren, S-slätt, N-slätt, Gröndal
e. Myren, Rävhusen
e. Myren
e, 86: platån vid trappan, 84 S-slätt

Getväppling, <i>Anthyllis vulneraria</i>	a.
Käringtand, <i>Lotus corniculatus</i>	a.
Sötvedel, <i>Astragalus glycyphyllos</i> (Luddvedel, <i>Oxytropis pilosa</i> enligt I F)	e. Rävhamen nedan "Viciahyllan 4 ex 1985, Ö Kuren
Duvvicker, <i>Vicia hirsuta</i>	a. på platån, e. på slätterna
Sparvicker, <i>V. tetrasperma</i>	e. Stranden i söder (1980)
Häckvicker, <i>V. sepium</i>	e. Bestånd slätten nedan Lindstr. gr., nederst i Janediräng, 1981 slätten Ö Hästegang. H. ökat under 1980-talet Stort bestånd på klipphylla ovanför Bodarna 1981-.
Luktvicker (<i>V. tenuifolia</i>)	a.
Vårvicker (<i>V. lathyroides</i>)	e. Harstig, "Dårkätten", Nplatån, 1982:N-slätt nedan "rauken", stranden i S
Sommarvicker (<i>V. angustifolia</i>)	e. S-rasbr., V-berg, Gröndal, rauk-omr. på N-slätt, "Dårkätten", platån
Gulvial (<i>Lathyrus pratensis</i>)	
Nävor Geraniaceae	
Blodnäva, <i>Geranium sanguineum</i>	e. N-slätt, N/S-rasbrant, V-berget,
Glansnäva, <i>G. lucidum</i>	a. karstsprickor platån o N-rasbrant
Mjuknäva, <i>G. molle</i>	a.
Stinknäva, <i>G. robertianum</i>	a. stränder, klippor och i rasbranter
Sparvna, <i>G. pusillum</i>	e. Stalenuppg. 81, Rävham., S-slätt, platån
Skatnäva, <i>Erodium cicutarium</i>	a.
Lin Linaceae	
Vildlin, <i>Linum catharticum</i>	Lokalt rikl. Myren, fu-omr N-slätt S-slätt.(88 mkt riklig S-slätt.)
Törelväxter Euphorbiaceae	
Skogsbingel, <i>Mercurialis perennis</i>	6 lokaler 1973; Ö Kuren, i N-rasbrant: 2 bestånd: nedan Angelins gr. och Ö oxeln vid Harstig, ytterst i Janediräng, samt i SÖ delen av Gröndal. Efter 1980 1 bestånd nederst i Hästegang.
Jungfrulinväxter Polygalaceae	
Toppjungfrulin, <i>Polygala comosa</i>	e. V Myren, lokalt riklig t ex vid Kuren
Rosettjungfrulin, <i>P. amarella</i>	e. fuktområdet på N-slätt
Rhamnaceae Rhamnaceae	
Getapel / Vägtorn, <i>Rhamnus cathartica</i>	76 ex 1973 på klipphyllor och i rasbranter
Lind Tiliaceae	
Lind, <i>Tilia cordata</i>	e .2små ex på klippv. vid Hästegang samt planterat vid trappan
Malvor Malvaceae	
Rödmalva, <i>Malva silvestris</i>	e. Ö-berget, vid trappan
Skär kattost, <i>M. neglecta</i>	fl. S-rasbrant. Ökat sedan 1977.
Johannesört Hypericaceae	
Äkta johannesört, <i>Hypericum perforatum</i>	t. 1984, Gröndal
Violer Violaceae	
Sandviol, <i>Viola rupestris</i>	fl. platån, öster om Myren
Dvärgviol, <i>V. pumila</i>	e. öster om Myren
Åkerviol, <i>V. arvensis</i>	e. Myren
Solvändor Cistaceae	
Solvända, <i>Helianthemum nummularium</i>)	a. (Extremt rikligt blm 84, 89)

Fackelblomster

(Fackelblomster, *Lythrum salicaria* enligt I F)

Dunört Onagraceae

Ludd-dunört, *Epilobium parviflorum* e. V-berget
Mjölkört, *Chamaenerion angustifolium* e. N-rasbrant
(Kantdunört, *E. tetragonum* enligt I F)
Kärrdunört, *E. palustre* e. V-berget, Myren

Kornell Cornaceae

Skogskornell, *Cornus sanguinea* t . 1 ex i V-berget 1973, ovan källan 2000

Murgröna Araliaceae

Murgröna, *Hedera helix* 12 lokaler 1980: 1 ex. i N-rasbrant och 1 ex. på stranden vid Kristallb., övr. i S-rasbrant

Flockblommiga Umbelliferae Apiaceae

Spikblad, *Hydrocotyle vulgaris* Myren
Härkörvel, *Chaerophyllum temulum* fl. Rävhamnen o S-rasbrant
Hundkex, *Anthriscus silvestris* Lokalt rikl. Rävhamnen, V-berg, Ö-berg
Rödkörvel, *Torilis japonica* Lokalt riklig, rasbranterna
Spenört, *Laserpitium latifolium* 4 lokaler: 2 lokaler vid Stalen, V-berget, Ö N-Vagnhus
(Bockrot, *Pimpinella saxifraga* enligt I F)
(Säfferot, *Seseli libanotis* enligt I F)
Morot, *Daucus carota* 2 ex i Suderrasbrant 2000

Vivor Primulaceae

Gullviva, *Primula veris* fl. N-rasbrant och slätt kring Harstig och Hästegang, Rävhamnen, nedom trappan, 1981: N-slätt väster om källan rikligt, V-berget V om N-Vagnhus, 1983: blommande på platån
Majviva, *P. farinosa* En lokal, SVfu-omr. på N-slätt
Strandkrypa, *Glaux maritima* e. stränderna i S, 1986: rikligt på berg o i sprickor V om Smöjge
Rödmire, *Anagallis arvensis* e. Myren

Plumbaginaceae

Trift (*Armeria maritima*) Ett bestånd, 1986: En tuva ovan "Gubbklivet"

Syrenväxter Oleaceae

Ask, *Fraxinus excelsior* 96 ex 1973, spridda i rasbranter o på klipphyll, främst i S-rasbr.

Gentianaceae

Kustarun, *Centaureum vulgare* e. fuktområdet på N-lätt
Sumpgentiana, *Gentiana uliginosa* e. 1981: 13 /9 flera ex i Lillmyren

Asclepiadaceae

Tulkört, *Cynanchum vincetoxicum* a.

Måror Rubiaceae

Snärjmåra, *Galium aparine* a. rasbranter och på stränder
Sumpmåra, *G. uliginosum* Myren
Vattenmåra, *G. palustre* Myren
Färgmåra, *G. triandrum* a. (Riklig 1987)
Gulmåra, *G. verum* a. men ofta med sterila skott
Vitmåra, *G. boreale* a. men ofta med sterila skott

Vindväxter Convolvulaceae

Åkervinda, *Convolvulus arvensis*
Nässelsnärja, *Cuscuta europaea*

e. S-rasbrant
fl. rikligt Hästeg., Kuren, S-Vagnhus, efter 198x Svalberget,
"Falsa rauken". Ökat under 1980-t.

Nässelsnärja på Norderslätt 2001.

Ljungsnärja, *C. Epithymum*

rikligt platån vid hp 1999, 2000 Ny växtart 1999. Den växte över ett relativt stort område nära högsta punkten. Den har inte noterats tidigare år trots att provytor ligger alldeles nära. Den kan var helt nyetablerad och spridd med fågelfötter. Den är inte känd från fårens vinterhage och borde därmed inte vara spridd med fåren. Ljungsnärja parasiterar på ljung (ej på Lillön), gulmåra och timjan. Den är sällsynt på torr ängsmark och finns på relativt många platser på Gotland.

Strävbladiga Boraginaceae

Hundtunga, *Cynoglossum officinale*
Paddfot, *Asperugo procumbens*
Åkerförgätmigej, *Myosotis arvensis*
Backförgätmigej, *M. hispida*
Värförgätmigej, *M. stricta*
Stenfrö, *Lithospermum officinale*
Sminkrot, *L. arvense f. coerulescens*
Blåeld, *Echium vulgare*
(Oxtunga, *Anchusa officinalis* enligt I F)
(Färtunga/ Rast, *A. arvensis* enligt I F)

fl. rasbranter, klippphyllor
fl. rasbr. och i färgödslade grottor
a.
a.
e. västra bronsåldersröset
e. "Viciahyllan" Bodarna (1985: 7 ex)
fl. sö rasbranter, platåkanten
t. Bodarna, t S. Vagnhus 16/6 1997.

Kransblommiga Labiatae/Lamiaceae

Toppfrossört, *Scutellaria hastifolia*
Lökgamander, *Teucrium scordium*
Kransborre, *Marubium vulgare*
Brunört, *Prunella vulgaris*
Toppdån, *Galleopsis bifida*
Rödplister, *Lamium purpureum*
Mjukplister, *L. amplexicaule*
Hjärtstilla, *Leonurus cardiaca*
Stinksyska, *Stachys silvatica*
Bergmynta, *Satureja vulgaris*
Harmynta, *S. acinos*
Kungmynta, *Origanum vulgare*
Backtimjan, *Thymus serpyllum*
Strandklo, *Lycopus europaeus*
Vattenmynta, *Mentha aquatica*
Åkermünta, *M. arvensis*
Kransmynta, *M. aquatica x M. arvensis*

e. Myren (t ex 1980)
Rikligt i "Lillmyren"
fl. södra rasbranterna. Ökat efter 1977
e. vid fuktomr.på Norderslätt
t. (Gröndal 2 juli 1983)
e. södra rasbrant och strand
e. Bodarna, S-rasbrant och S-slätt
fl. sö rasbranten. Ökat sedan 1977
fl. rasbr. V-berg. Rikl. i Rävvh., N trappan o Stalenomr. efter 82.
fl. rasbranterna, Rävvhagen, Gröndal
a.
a.
a. Flera vitblommiga bestånd
e. S-strand och i Myren
Rikligt i Myren (t ex 1980)
e. Myren
a. Myren

Potatisväxter Solanaceae

Besksöta, *Solanum dulcamara*
Nattskatta, *S. nigrum*

e. Helevetshålet
e. Myren

Lejongapsväxter Scrophulariaceae

Kungsljus, *Verbascum thapsus*
Gulsporre, *Linaria vulgaris*
Flenört, *Scrophularia nodosa*
Axveronika, *Veronica spicata*
Vårveronika, *V. verna*
Fältveronika, *V. arvensis*
Alvarveronika, *V. praecox*
Dyveronika, *V. scutellata*
Teveronika, *V. chamaedrys*
Glansveronika, *V. Polita*
Murgrönsveronika, *V. hederifolia*
Korskovall, *Melampyrum cristatum*

fl. S-rasbranten, V-berget. Rikligt 1981
a.
fl. N-rasbrant, V/Ö-berget
a.
fl. Platån, särskilt sö kanten, S-slätt
fl. S-lätts ö och v del, Platåns s kant.
SÖ Platån, östra delen av S-slätt
Myren
a.
r. Första obs 2001
a. rasbranter
e. Rikligt i nedre delen av N-rasbrant vid Lindströms grotta (1980), främst röda exemplar, 1981 flera gula (f *alutaceum*). e. Gröndal vid stig (gula)

(Pukvete, *M. arvense* enligt I F)
Ögontröst, *Euprasia stricta*
(Ögontröst, *E. glabrescens* enligt I F)
Rödtoppa, *Odontites rubra*

a.
e. S-rasbr., Kuren, N-slätts fu-omr., frodiga omr platån. (efter 82 rikligt.)

Globulariaceae

Bergsskrabba, *Globularia vulgaris*

fl. S-slätt, vä Myren, S-rasbrant, sö Platån

Lentiburaliaceae

Tätört, *Pinguicula vulgaris*

e. fu-omr. på N-slätt

Plantaginaceae

Groblad, *Plantago major*
Svartkämpar, *P. lanceolata*
Gulkämpar, *P. maritima*

e. stränderna och vid Myren
a.
fl. på stränderna

Caprifoliaceae

Fläder, *Sambucus nigra*

Olvon, *Viburnum opulus*

Skogstry, *Lonicera xylosteum*

e. 1973 8 gamla träd och ett skott i Östra Långäng, samt ett skott på en rauk på N-slätts NV del
t. 1973 ett skott vid trappan, senare utgången, från 1985 ännu ett skott vid trappan (skyddas av bur).
e.1973: Janedi 3 ex, Östra Långäng 1, rasbr. vid N-Vagnhus 1

Valerianaceae

Vårklynne, *Valerianella locusta*
Vänderot, *Valeriana officinalis*

t. 1984 S-rasbrant
fl. N-rasbrant, V- och Ö-berget

Väddväxter Dipsacaceae

Ängsvädd, *Succisa pratensis*
Fältvädd, *Scabiosa columbaria*

e. Minimyren, 1981 Myren
fl.

Blålockor Campanulaceae

Stor blålocka, *Campanula persicifolia*

a. ofta steril

Liten blålocka, *C. rotundifolia*

(Nässelklocka, *C. trachelium* enligt I F)

Korgblommiga Compositae/Asteraceae

Gullris, *Solidago virgaurea*
Tusensköna, *Bellis perennis*

Gullborste, *Aster linosyris*
Gråbinka, *Erigeron acre*
Kattfot, *Antennaria dioica*
Krissla, *Inula salicina*

Rölleka, *Achillea millefolium*
Baldersbrå, *Matricaria inodora*
Prästkraige, *Chrysanthemum leucanthemum*
Malört, *Artemisia absinthium*
Stenmalört, *A. rupestris*
Strandmalört, *A. maritima*
Fältmalört, *A. campestris*
Gråbo, *A. vulgaris*

(Tussilago, *Tussilago farfara* enligt I F)

Korsört, *Senecio vulgaris*
Spåtistel, *Carlina vulgaris*
Liten kardborre, *Arctium minus*
Ullig kardborre, *A. tomentosum*
Vägtistel, *Cirsium vulgare*
Jordtistel, *C. acaule*
Åkertistel, *C. arvense* var. *maritima*
Ulltistel, *Onopordum acanthium*

Rödklint, *Centaurea jacea*
Cikoria, *Cichorium intybus*
Harkål, *Lapsana communis*
Slätterfibbla, *Hypochaeris maculata*
Höstfibbla, *Leontodon autumnalis*
Åkermolke, *Sonchus arvensis*
Svinmolke, *S. asper*
Skogssallat, *Lactuca muralis*
Karlsösallat, *L. quercina*

Karlsösallat

Maskros, *Taraxacum vulgare*

a. ofta steril. I Veite Auren finns vitblommiga be stånd samt bestånd med av vikande antal kronbladsflikor (4-10)

fl. N platån och i N-rasbrant
fl. 1984: stigen till korset, runt Myren, slätten vid Kristallb., fu-omr. N-slätt
e. Spridda ex inom ett stort område V om S asken på platån
fl. platån, N-rasbrant, vä Myren
fl.
e. Myren, ö S-slätt, Stalen, fu-område N-slätt, ofta sterila.
1985: 13 blm N-slätt S Smöjge
a.
e. stranden i N och 1983 stranden i S
e. nedom trappan
a.
fl. S-slätt o SÖ Platån. 1981 enst. på N-slätt. Lokalt rikl.
e 1987 ett bestånd vä Smöjge
fl. S-lätt, Platån, V-berget, klippfyllor
e. Ö-berget, 1:a fynd ca 50 m N om Bodarna 1976.

e. S-strand, Rävhamen och vid Stalen.
a.
e. S-Vagnhus
e. S-Vagnhus (1988)
fl. S-rasbrant (lokalt riklig), S-strand
a.
e. S-strand
e. S-rasbrant, Ö-berget, bl a vid S-Vagnhus och Bopparns grotta
fl. S-rasbrant, S-slätt, N-slätt. Rikligt slätten vid Kuren.
t. Bodarna
e. klippfyllor i S_rasbrant
fl. S-slätt och Platån
e. N-slätt och vid Myren
e. S-strand
e. S-rasbranten: Rävhamen, trutkolonin vid Stalen, trappan, "eken"
fl. klippfyllor och i rasbranterna
fl. Rävhamen

fl. Myren, N-slätt, Gröndal o Ö-berget

Strandmaskros, *T. suecicum*
Sandmaskros, *T. erythrosperma*
Dvärgmaskros, gruppen *Obliqua* spp
Gråfibbla, *Hieracium pilosella*
Flockfibbla, *H. umbellatum*
H. caesium
(*H. acidotum* enligt I F)
(*H. porrigens* enligt I F)

e. Ö-berget och Gröndal
a.
2001 platån, tidigare inte utskiljts som arter
a.
fl. S-rasbrant
fl. S-rasbrant

FOSSIL

Flera geologiska undersökningar har genomförts. I samband med dessa har fossilinnehållet i lagerserierna angivits, t ex Lindström, Mantén och Munthe & Hede & von Post (se litteraturlistan i slutet).

Kattsällar, Stromatoporider

Clathrodictyon
Subalveolithes
Labecia conferta
Thesia
Codonophyllum
Tryplasma
Arachnophyllum
Fistuliphora
Pachyphora

Anthozoa tetracoralla

Acervularia ananas singularis
Cystiphyllum cylindricum
Entelophyllum roemeri
Ketophyllum spp
Schlotheimophyllum sp

Anthozoa tabulata

Bikakekorall, Favosites gothlandicus
Kedjekorall, Halysites catenularis
Syringopora sp
Propora

Anthozoa heliolitida

Solkorall, Heliolites interstinctus
Heliolites sp

Maskar, Annelida

Cornulites sp

Stjöliljor, Crinoidea

Dalmanella

Mossdjur, Bryozoa

Fenestella sp
Coenites repens
Coenites variabilis

Armfotingar, Brachiopoda

Antirhynchonella linguifera
Atrypa reticularis
Camarotoechia borealis
Conchidium biloculare
Conchidium sculptum
Dicaelosia biloba
Dolerorthis rustica
Eospirifer interlineatus
Eospirifer radiatus
Gypidula galeata
Sopskyffeln, Lepataena rhomboidalis
Orbiculoidea rugata
Hjortfot, Pentamerus gotlandicus
Plectatrypa imbricata
Plectatrypa marginalis

Plectodonta transversalis
Ptychopleurella bouchardi
Resserella sp
Rhynchotrete cuneata
Sphaerirhynchia wilsoni sphaeroidalis
Strophomena rugata
Whitfieldella sp
Stegerhynchum
Platystrophora jaaniensis
Trinerella
Dictyonella
Leonaspis marclini
Pentlandia
Dawsonocheras
Equirostra

förkislade ordovisiska

Snäckor, Gastropoda

Platyceras cornutum
Pleurotomaria limata
Poleumita globosum
Trochus mollis
Polgonita

Bläckfiskar, Cephalopoda

Dawsonoceras annulatum
Orthoceras sp

Trilobiter, Trilobita

Bumastus
Calymene
Encrinurus punctatus
Proetus delicatus
Dalmanites myops

Muskelkräftor, Ostracoda

Cypricardinia
Craspedobolbina (Mitrobeyrichia) clavata
Leperditia sp

Litteratur

- Almgren, B. 1946: Färd till Gotlands Hesperider. STF årsbok.
- Angerbjörn, A. & Hjernquist, B. 1984: A rapid summer decline in a mountain hare population on an island. *Acta Theriologica* Vol 29, 63-75.
- Berg, B. 1962: Stora Karlsö. En bok om havets fåglar s 34-60. Stockholm.
- Bergman, C.J. 1982: Gotländska skildringar och minnen. Visby.
- Bolin, J. 1865: Jagten på Karlsöarna. Sv Jägareförbundets tidskrift.
- Burgaz, I. 1970: A report on the presence of endoparasites in *Lepus timidus* and *L. europaeus* in Sweden. IX international congress of game biologist 1970, Moskva.
- Burmeister, J. 1703: Geometrisk Charta öfver Stora och Lilla Karlsö. Lantmäterikontoret Visby..
- Curry-Lindahl, C. 1946: De gotländska vattensnokarna. *Fauna och Flora* 1946:1-2.
- Edberg, R. 1974: De behornade gotländska utgångsfåren. *Fauna och Flora* 1974:6.
- Ekman, S. 1948: De svenska lantrasfåren. *Sveriges Naturs Årsbok* 1948.
- Fineman, J. 1725: Lantmäterikarta över Karlsöarna. Lantmäterikontoret. Visby,
- Fröman, I. 1930: Phyllitis, *Helichrysum* och *Eryng.* på Gotland. *Botaniska Notiser* s 225-232.
- 1938: Karlsöarnas blomsterskatter. *Sveriges Natur*.
- 1940: Burgar i havet. STF årsbok.
- 1953: Lilla Karlsös växtvärld - några framträdande drag. *Sveriges Natur*.
- 1957: Besök på Karlsöarna. Stockholm.
- 1979: Fanerogamer och kärnkryptogamer på Lilla Karlsö. Naturhistoriska riksmuseet.
- Hallander, H. 1989: Svenska lantraser. Blå ankan.
- Hallberg, S. 1916: Lilla Karlsö. *Sveriges Natur*.
- Hedborn, K. 1891: *Lactuca quercina*. *Botaniska Notiser*.
- Hede, J.E. 1921: Gotlands silurstratigrafi. SGU-Serie C Nr 305.
- Hedgren, S. 1975: Det häckande beståndet av sillgrissla i Östersjön. *Vår Fågelvärd* 1975:1.
- Hjernquist, A & B. 1974: Vegetationen på Lilla Karlsö. *Stockholms Universitet, Bot. Inst.*
- 1983: Häckande måsfåglar och tärnor på Lilla Karlsö. *Bläcku* 9, 76-87.
- Hjernquist, A. 1988: Ur Lilla Karlsös flora. *Rindi* 8, 8-14.
- Hjernquist, B. 1980: Häckningsframgång för kolonihäckande havstrutar på Lilla Karlsö. *Bläcku* 6.
- 1983: Trutstammars tillväxt och inverkan på övrigt fågelliv. *Vilt nytt* Nr 17, 32-39.
- 1985: Svärterna ökar - resultat från Lilla Karlsö. *Bläcku* 11, 11-18.
- 1988: Gutefår på Lilla Karlsö - praktisk natur- och kulturvård. *Biologen* 54,3-6.
- 1990: Åilambi på Lilla Karlsö. *Gutefåret* 1990:4.
- 1990: Lilla Karlsö - Naturskyddsforeningens reservat. Helsingborg.
- Håkansson, G. 1939: Havstrutkolonierna på Lilla Karlsö -Sveriges största. *Pop biol revy* 1939:3.
- Jacobson, R. 1972: En jämförande inventering av Karlsöarnas alvarvegetation. Uppsala univ.
- Johansson, K. 1921: Bidrag till kännedom om Gotlands Ulmusformer. *Svensk Botanisk Tidskrift*.
- Johansson, V & Åström, E. 1938: Pilgrimsfalken som häckfågel på Gotland. *Pop biol revy* 1938:2.
- Kers, L.E. 1976: Rapport om *Trichaster* och *Myriostoma* i Sverige. *Svensk Botanisk Tidskrift* Vol 70.
- Kolmodin, L. 1871: Översigt av Gotlands foglar.
- Linnaeus, C. 1745: Gotländska resa förrättad 1741. Falkenberg 1969.
- Lindström, A.G. 1882: Anteckningar om silurlagren på Karlsöarna. *Klintbergs samling* 1932.
- Lindqvist, B. 1932: Om den vildväxande skogsalmens raser och deras utbredning i nordöstra Europa. *Acta Phytogeographica Suecica* IV.
- Linnman, N: 1965: Om skalbaggsfaunan på Karlsöarna. *Opuscula Entomologica* 30.
- 1971: Hararna och skogen på Stora Karlsö. *Fauna och Flora* 1971:6.
- Manten, A.A. 1971: Developments in Sedimentology nr 13. Silurian reefs of Gotland.
- Melin, R. 1923: Om färberget och betesmarkerna på Gotland. *Svenska betes- och vallför årsskrift*.
- Munthe, H. 1912: Om naturskydd för geol. intr omr och föremål på Gotland. *Sv Natur* s 45-66.
- 1920: Strandgrottor och närstående geologiska fenomen i Sverige. SGU-Serie C Nr 302.
- 1921: Sveriges raukar jämte exempel på pseudoraukar. SGU-Serie C Nr 303.
- Munthe, H. & Hede, J.E. & von Post, L. 1925: Gotlands geologi. SGU-Serie C 331.
- 1927: Beskrivning till kartbladet Hemse. SGU-Serie Aa Nr 164.
- Nihlén, J. 1929: Från det okända Gotland. Stockholm.
- Nilsson, N.J. 1947: Karlsöarna. Stockholm.
- 1964: Lilla Karlsö och utgångsfåren. *Sveriges Naturs Årsbok*.
- 1968: Karlsöarna. Sytt Stockholm.

- Ohlsson, A. 1953: Vildfåren på Gotland. Sveriges Natur 1953:5.
- Palm, P. 1958: Karlsösommar. Sveriges Natur 1958.
- Persson, H. 1944: Till kännedom om Karlsöarnas mossflora. Svensk Botanisk Tidskrift.
- Ryder, M.L. 1983: Sheep & Man. Duckworth.
- Schager, S. 1959: Stora Karlsös geologi. Stora Karlsö 1959. Årsskrift av Karlsöklubben.
- Sernander, R. 1894: Studier över den gotländska vegetationens utvecklingshistoria. Upsala.
- 1915: Stora Karlsös växtvärld - Minnesskrift. Göteborg.
- Säve, P. A. (1882): Boskapsskötseln på Gotland samt fåren på Gotland. Utgiven 1941. Visby.
- 1865: Foglar af hvilka de flesta häcka på Carlsöarna. Sv. Jägareförb tidskr.
- 1866: Foglarne och Djuren på Carlsöarne.
- Wahlin, B.J.O. 1942: Ett besök på Lilla Karlsö vintern 1942. Fauna och Flora 1942:2.
- 1943: Faunistiska notiser från Lilla och Stora Karlsö. Svensk Faunistisk Revy 1943:2.
- 1943: Hjorttungan - Phyllitis scolopendrium i Sverige. Sveriges Natur.
- 1943: Phyllitis scolopendrium på Lilla Karlsö. Botaniska Notiser.
- 1944: Östersjöområdets sillgrisslebestånd. Svensk Faunistisk Revy 6: 4-9.
- 1945: Vegetationen på Lilla Karlsö I. Lövsjögårdsfragment. Botaniska Notiser.
- 1953: Lilla Karlsö - fågelön. Sveriges Natur.
- Wöhler, K. H. 1912: Karlsöarna. STF årsbok.
- Wöhler, W. 1915: Anteckningar om Karlsöarna i historisk tid.
- 1923: Turken vid Lilla Karlsö. Sveriges Natur s 201-202.
- Åkerhjelm, E. 1905: Vår sommarsaga från Gotlandskusten. STF årsskrift s63-70.